

Geografie mezinárodního cestovního ruchu

Stručný obsah přednášky

- Základní ekonomické charakteristiky MCR
- Základní geografické charakteristiky MCR
- Světový prostorový přehled MCR
- Mezi regionální přehled MCR
- TOP světové země MCR
- Evropský MCR
- Světová velkoměsta v MCR
- Příjezdový a výjezdový CR ČR
- Mezinárodní turistické proudy TOP zemí

Mezinárodní cestovní ruch

- nejširší (nejvolnější) pojem z hlediska územní realizace zahrnující pohyb účastníků cestovního ruchu mezi státy, bez konkrétního teritoriálního určení
- (zahraniční cestovní ruch více států či regionů): incoming + outgoing + tranzitní cestovní ruch
- **Cestovní ruch světa** zahrnuje veškerý cestovní ruch, který je na světě realizován, tedy souhrn domácího i zahraničního cestovního ruchu všech států světa
- (in: Malá, V.: Cestovní ruch (Vybrané kapitoly), VŠE, Praha, 1999, s. 11
- – 14 a s. 21 – 23).

1. Ekonomické charakteristiky

- Význam mezinárodního cestovního ruchu ve světové ekonomice (příjmy, výdaje, zaměstnanost)
- Statistické zdroje (satelitní účty) UNWTO, WTTC, jednotlivé země
- Mezinárodní export zboží a služeb (dlouhodobě první až druhé místo zaujímá mezinárodní cestovní ruch)

Průmysl a ekonomika cestovního ruchu

- **PRŮMYSL cestovního ruchu**
- ubytovací služby
- stravovací služby a prodej nápojů
- služby osobní dopravy
- pomocné služby v osobní dopravě
- pronájem osobních dopravních prostředků
- udržovací a opravárenské služby osobních dopravních prostředků
- cestovní kanceláře a průvodcovské služby, informační kanceláře
- kulturní služby
- rekreační a zábavní služby
- různé služby pro turisty (prodej jízdenek, cestovní a zdravotní pojištění, lázeňské, směnárenské služby, ...)

EKONOMIKA cestovního ruchu = PRŮMYSL cestovního ruchu + další odvětví:

- stavebnictví, prodej a opravy motorových vozidel, prodej pohonných hmot, prodej cestovních potřeb, výroba a dodávky potravin do restauračních zařízení, catering letecké dopravy, výroba a dodávky vybavení pro hotely, služby hotelovému průmyslu (prádelny, marketingové služby, ...),
- veřejná správa a bezpečnost, ...

Statistický monitoring mezinárodního cestovního ruchu

- **UNWTO**
- **stanovení a prosazování mezinárodních standardů**
- **zajištění mezinárodní srovnatelnosti dat**
- **tvorba standardní metodiky sběru dat**
- **sběr a publikování statistických dat**
- **a další**
- publikace: *Compendium of Tourism Statistics, Yearbook of Tourism Statistics, UNWTO World Tourism Barometer, ...*

Budova UNWTO v Madridu

- **WTTC**
- **neoficiální satelitní účty**
- **monitoring konkurenceschopnosti destinací (do 2004) – dnes součástí monitoringu Světového ekonomického fóra**
- **speciální průzkumy a studie (*SARS impact report, Special country reports, ...*)**
- **EUROSTAT, EUROPEAN TRAVEL MONITOR, UNCTAD,**
- **UNESCO, ILO, ...**
- **Pramen: Palatková M.: Mezinárodní cestovní ruch I**

Hodnocení 14 pilířů/indikátorů konkurenceschopnosti cestovního ruchu

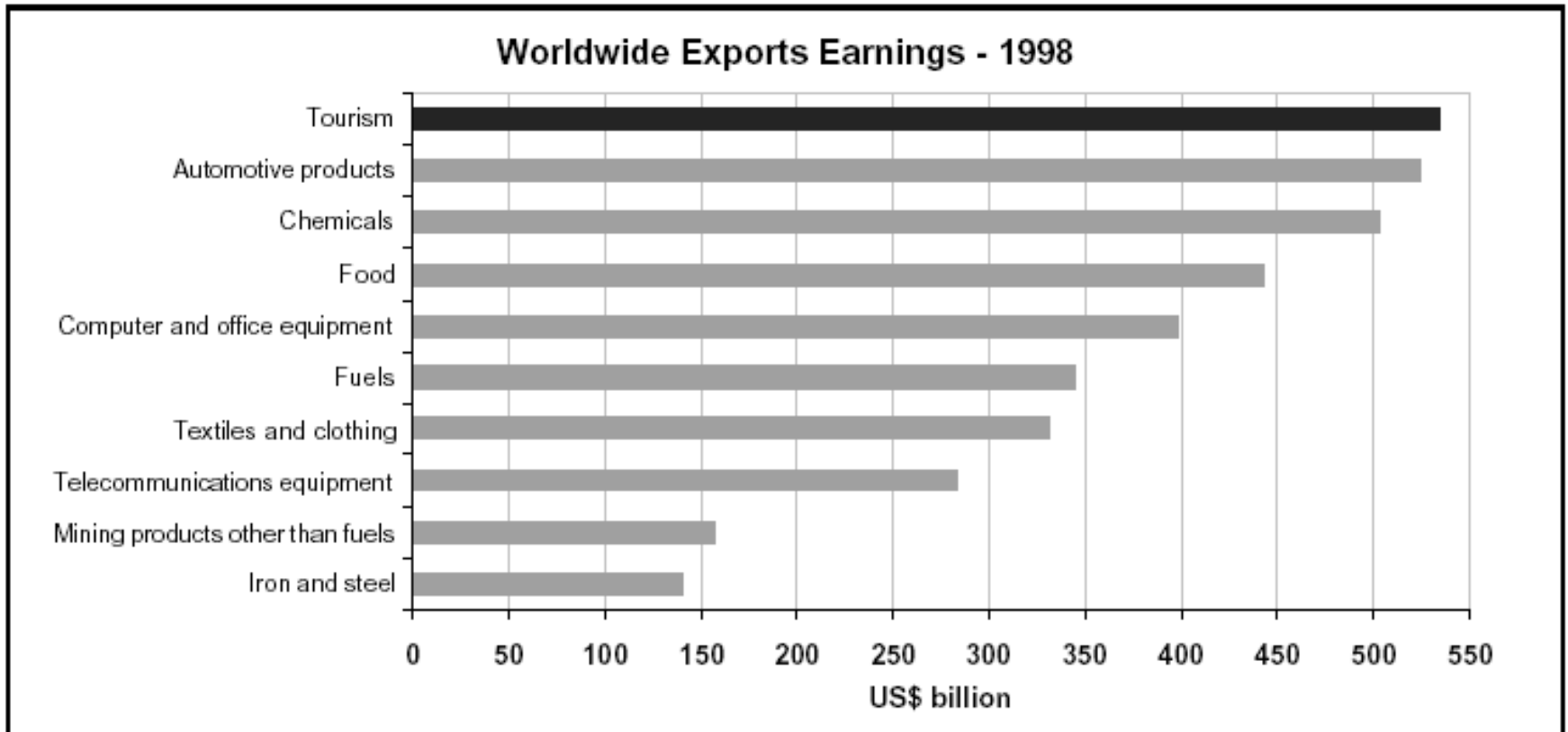
Zdroj: *The Travel&Tourism Competitiveness Report 2013, 2015, 2017, World Economic Forum,*

Název pilíře/indikátoru	Postavení ČR mezi zeměmi Evropy			Postavení ČR mezi zeměmi světa		
	2013	2015	2017	2013	2015	2017
Podnikatelské prostředí	x	26	25	x	75	65
Bezpečnost a ochrana	22	23	16	40	46	30
Zdraví a hygiena	2	4	6	4	4	7
Lidské zdroje a trh práce	x	24	19	x	44	33
Vybavenost, dostupnost a dovednost v oblasti ICT	21	17	16	35	34	26
Podpora rozvoje cestovního ruchu	18	23	32	64	66	94
Mezinárodní otevřenost	x	10	10	x	17	24
Cenová konkurenceschopnost	13	12	8	99	87	67
Udržitelnost životního prostředí	21	11	14	29	13	14
Infrastruktura letecké dopravy	18	23	21	50	51	49
Pozemní a přístavní infrastruktura	11	11	11	23	18	18
Infrastruktura turistických služeb	19	20	22	32	30	32
Přírodní zdroje	22	28	26	77	89	98
Kulturní zdroje a obchodní cesty	x	16	17	x	42	42
Celkový index konkurenceschopnosti	21	20	22	31	37	39
Počet hodnocených zemí	40	38	40	140	141	136

Základní data o mezinárodním cestovním ruchu v roce 2017

- Počet zahraničních příjezdů – 1,326 mld.
- Souhrn příjmů – 1 340 mld. USD
- 1. Evropa (672 mil. – 51 %, 519 mld. USD – 39 %)
- 2. Asie a Pacifik (323 mil. – 24 %, 390 mld. USD – 29 %)
- 3. Amerika (211 mil. – 16 %, 326 mld. USD – 24 %)

Světový export zboží 1998

Source: World Tourism Organization, International Monetary Fund

Hlavní faktory a vlivy působící na vývoj mezinárodního cestovního ruchu

- ekonomika (vývoj světové ekonomiky)
 - technologie (informační, dopravní)
 - zjednodušení formalit a odstranění bariér
 - bezpečnost
 - demografický vývoj
 - globalizace
 - lokalizace
 - udržitelný rozvoj cestovního ruchu
 - pracovní podmínky + podmínky života obecně
 - posun k ekonomice zážitků
 - marketing
- Zdroj: Palatková M. : Mezinárodní cestovní ruch I

2. Geografické charakteristiky

GEOGRAFICKÉ ASPEKTY MEZINÁRODNÍHO CESTOVNÍHO RUCHU

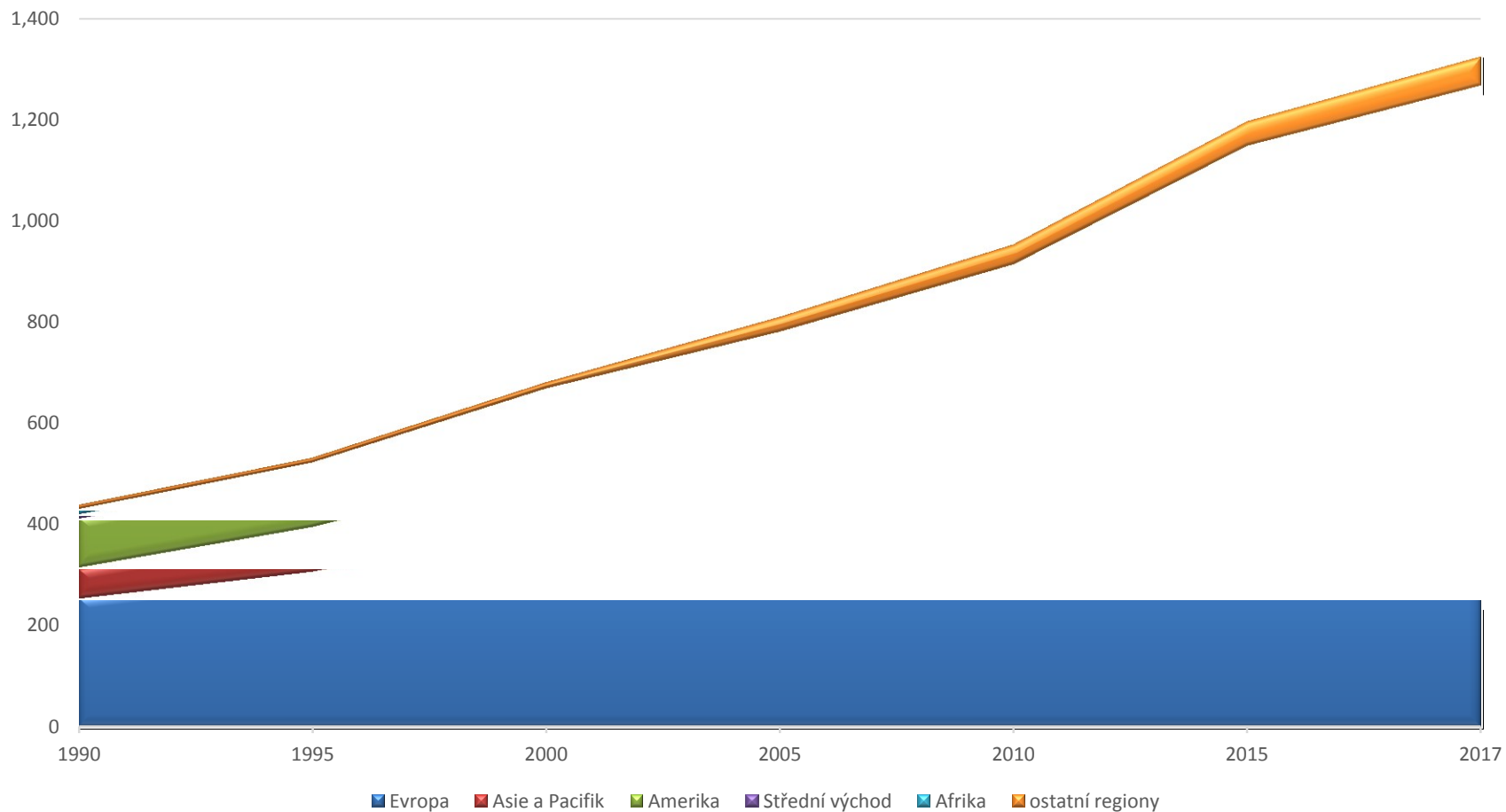
- Mezinárodní cestovní ruch je jeden z hlavních článků mezinárodního obchodu. V roce 1997 bylo zaznamenáno celkově 612 milionů mezinárodních turistických příjezdů, v roce 2002 více než 700 mil., v roce 2013 již více než 1 miliarda mezinárodních turistických příjezdů, v roce 2017 téměř 1,33 miliard.
- Termín turistický příjezd je vztažen na celkový počet uskutečněných turistických cest, protože někteří turisté mohou uskutečnit více než jednu mezinárodní cestu za rok.

- Mezinárodní cestovní ruch se tradičně měří pomocí mezinárodních příjezdů a příjmů z něho. Mezinárodní příjmy z cestovního ruchu (vyjma mezinárodních příjmů z jízdného) dosáhly v roce 1999 455 mld. USD, v roce 2013 kolem 1,2 bilionu USD a v roce 2017 1,33 bilionu USD (UNWTO World Tourism Barometer, 2018).
- Ačkoliv nejsou dostupná všechna hodnotící data, předpokládá se, že celkově je domácí cestovní ruch (počty účastí) až desetinásobně vyšší než mezinárodní. Cestovní ruch je důležitou aktivitou v mnoha velkých zemích, přispívá 5–10 % národnímu HDP. Avšak v některých menších zemích a zvláště v několika malých ostrovních státech v oblasti Karibiku, rovníkového Pacifiku a Indického oceánu cestovní ruch vytváří až 20–30 % HDP.

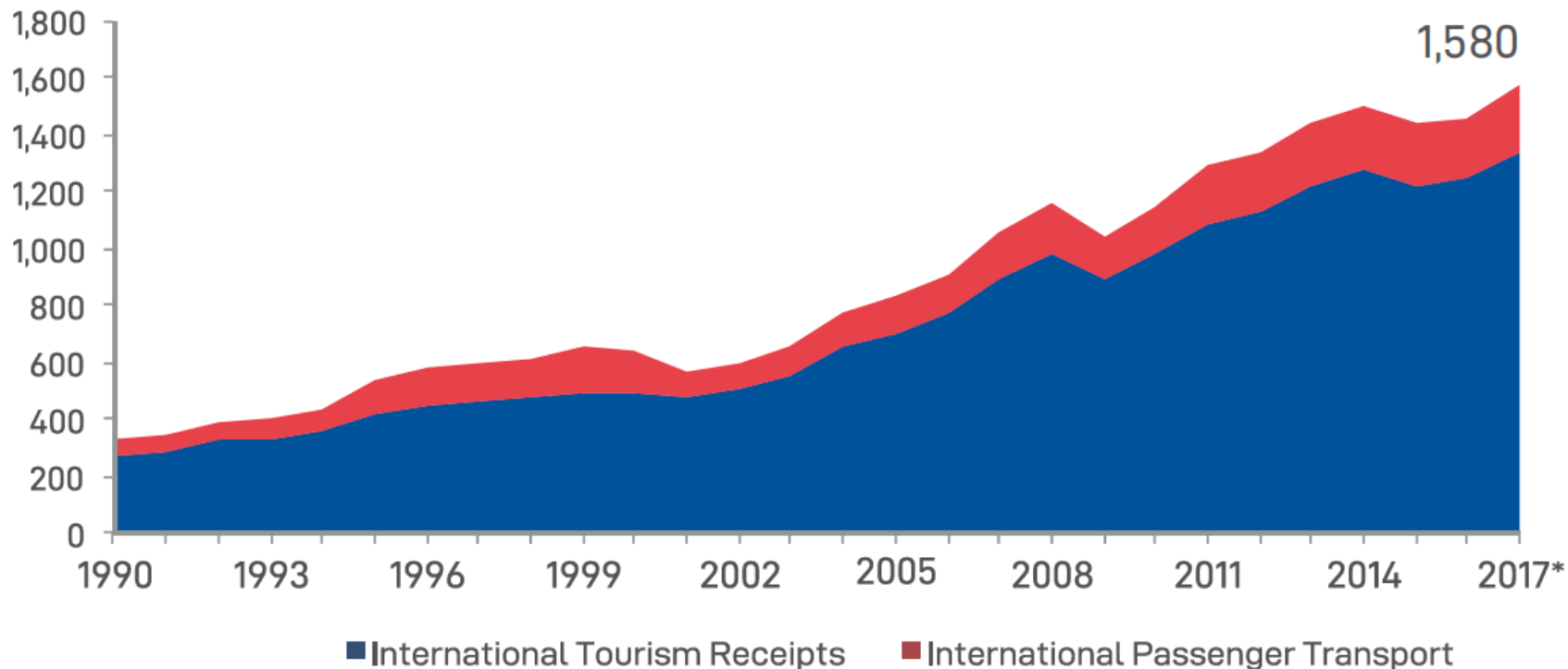
- U mezinárodního cestovního ruchu se předpokládá v příštích letech pokračování jeho růstu (okolo 3–4 % ročně), jeho vysoká dynamika růstu je nejvyšší ze všech sektorů světového hospodářství. Srovnatelné tempo růstu má pouze mezinárodní obchod (mezinárodní cestovní ruch bývá také označován jako „skrytý“ export).

- UNWTO v této souvislosti předpovídá okolo 1,8 miliardy mezinárodních příjezdů/účastí v roce 2030. Dále se předpokládá, že jeden ze čtyř turistických pobytů bude dlouhodobý. Všechny regiony světa by měly mít zajištěn solidní růst mezinárodního cestovního ruchu, stejně tak lze uvažovat o růstu domácího cestovního ruchu.
- **Jednoduchá rovnice předpokladu růstu mezinárodního cestovního ruchu = růst životní úrovně (dostupibilní příjmy, dostatek volného času), motivace (chuť) cestovat, společenská prestiž a**

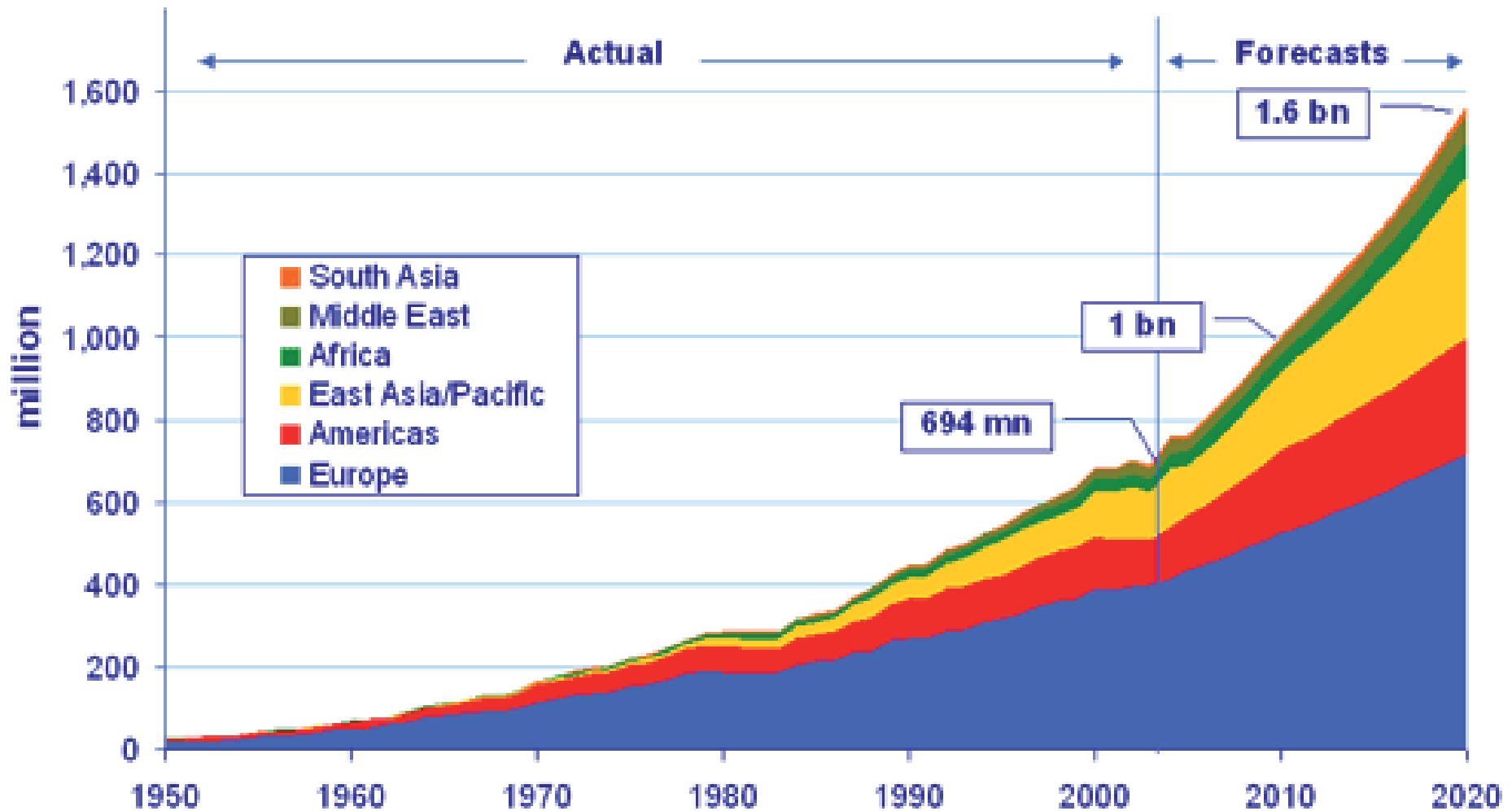
Vývoj počtu mezinárodních příjezdů podle regionů UNWTO (v mil.) v roce 2017

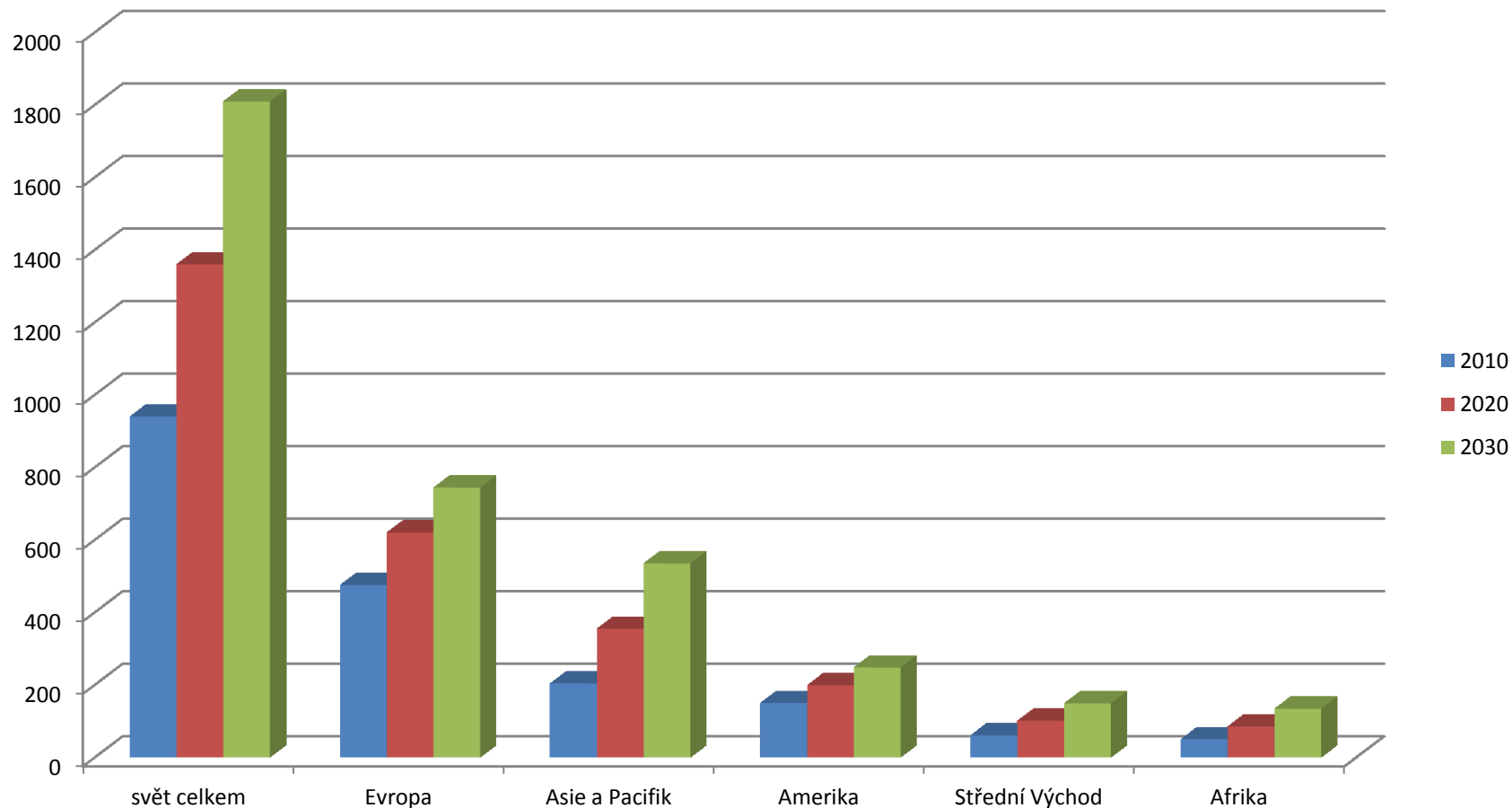
Vývoj příjmů z mezinárodního cestovního ruchu a z mezinárodní osobní dopravy v roce 2017

Mezinárodní turistické příjezdy 1950–2020 (v mil.)

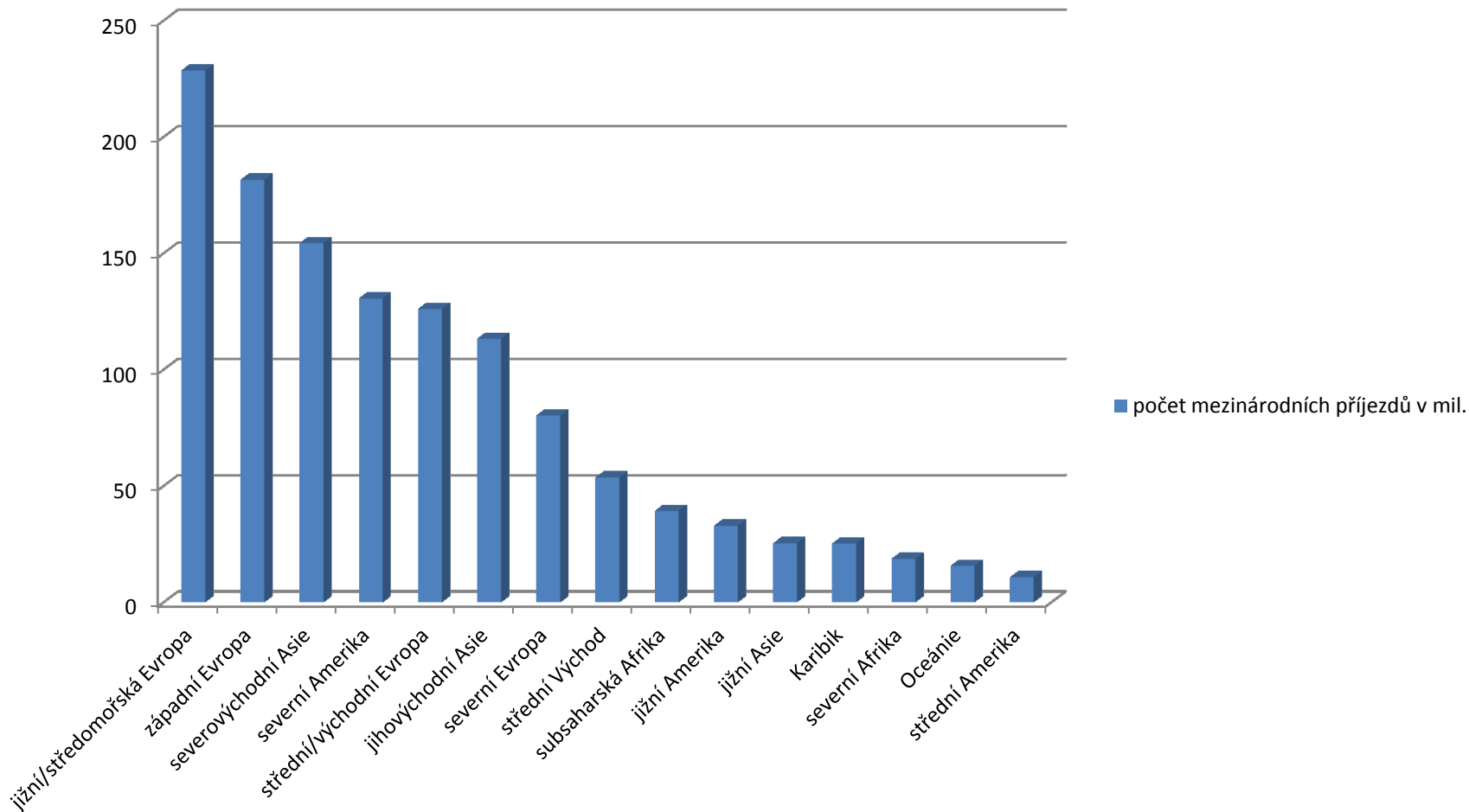

Prognóza vývoje mezinárodního cestovního ruchu do roku 2030 (v mil. příjezdů)

Mezinárodní cestovní ruch v regionech UNWTO 2016

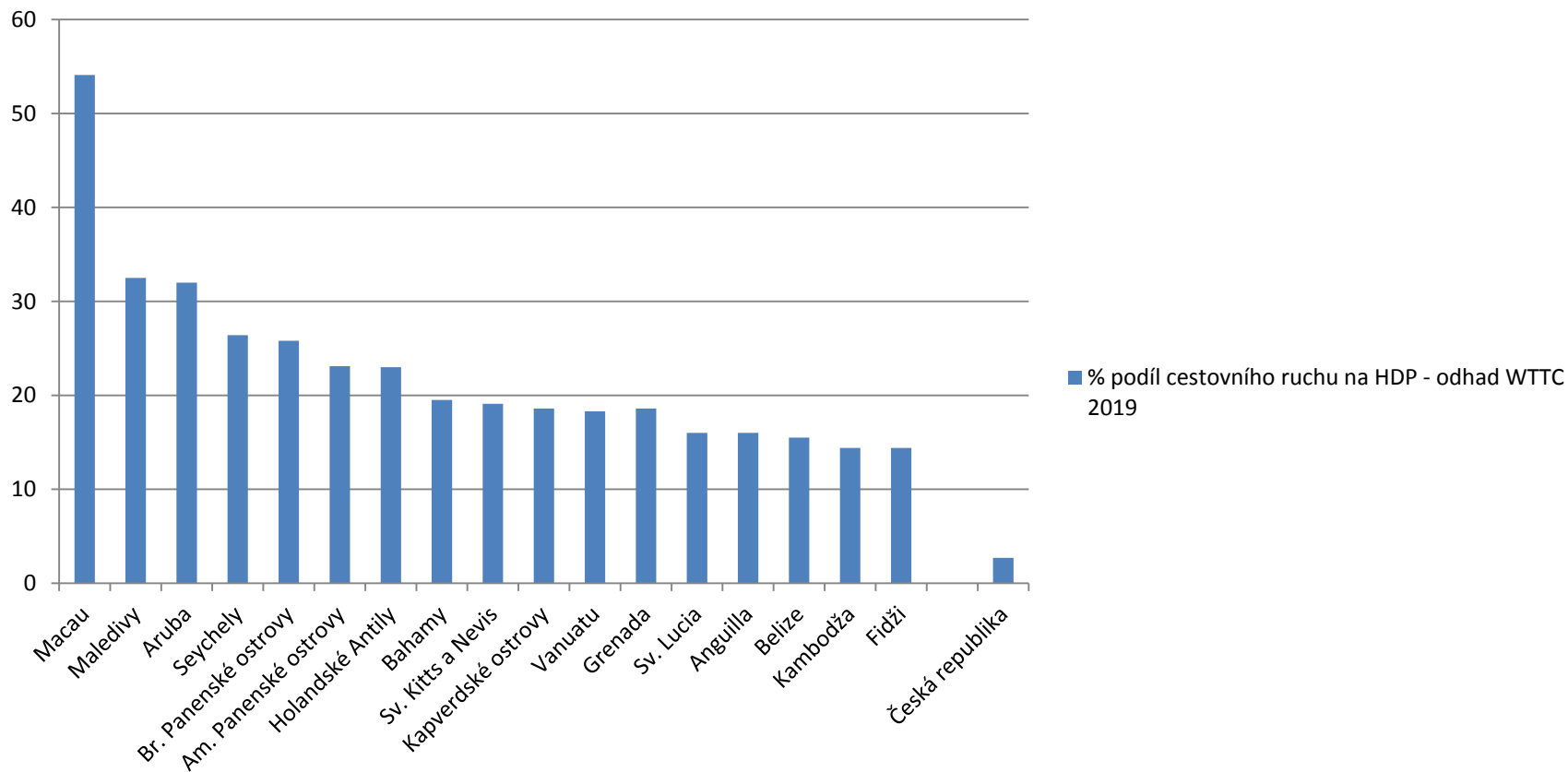
počet mezinárodních příjezdů v mil.

- Na rozvinuté země připadalo v roce 2016 55,5 % turistických příjezdů, na rozvojové země pak 44,5 %.
- Zajímavý je i pohled na relativní význam cestovního ruchu v národním hospodářství – posuďte sami v následujícím obrázku.

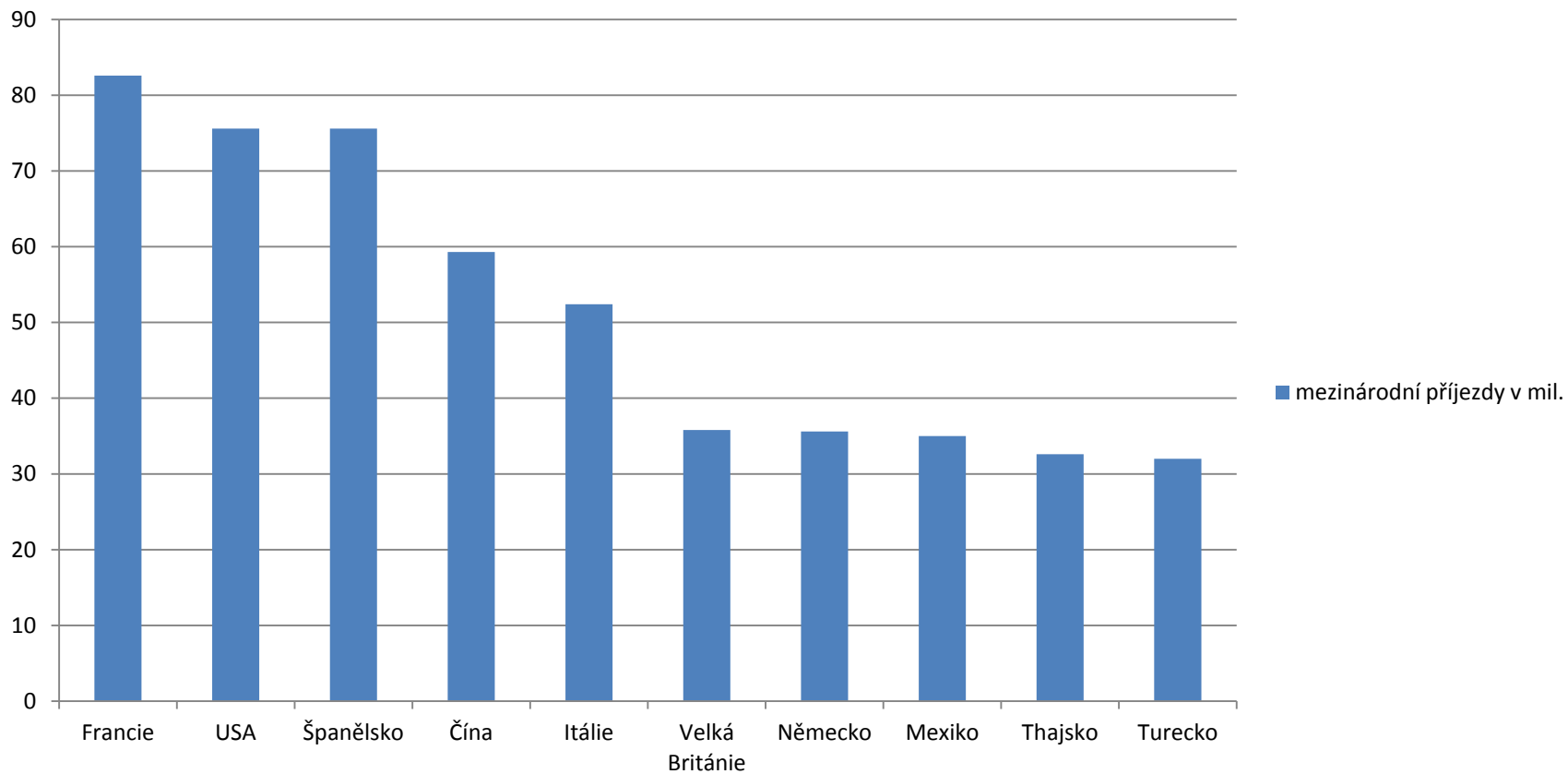
Relativní význam cestovního ruchu

% podíl cestovního ruchu na HDP - odhad WTTC 2019

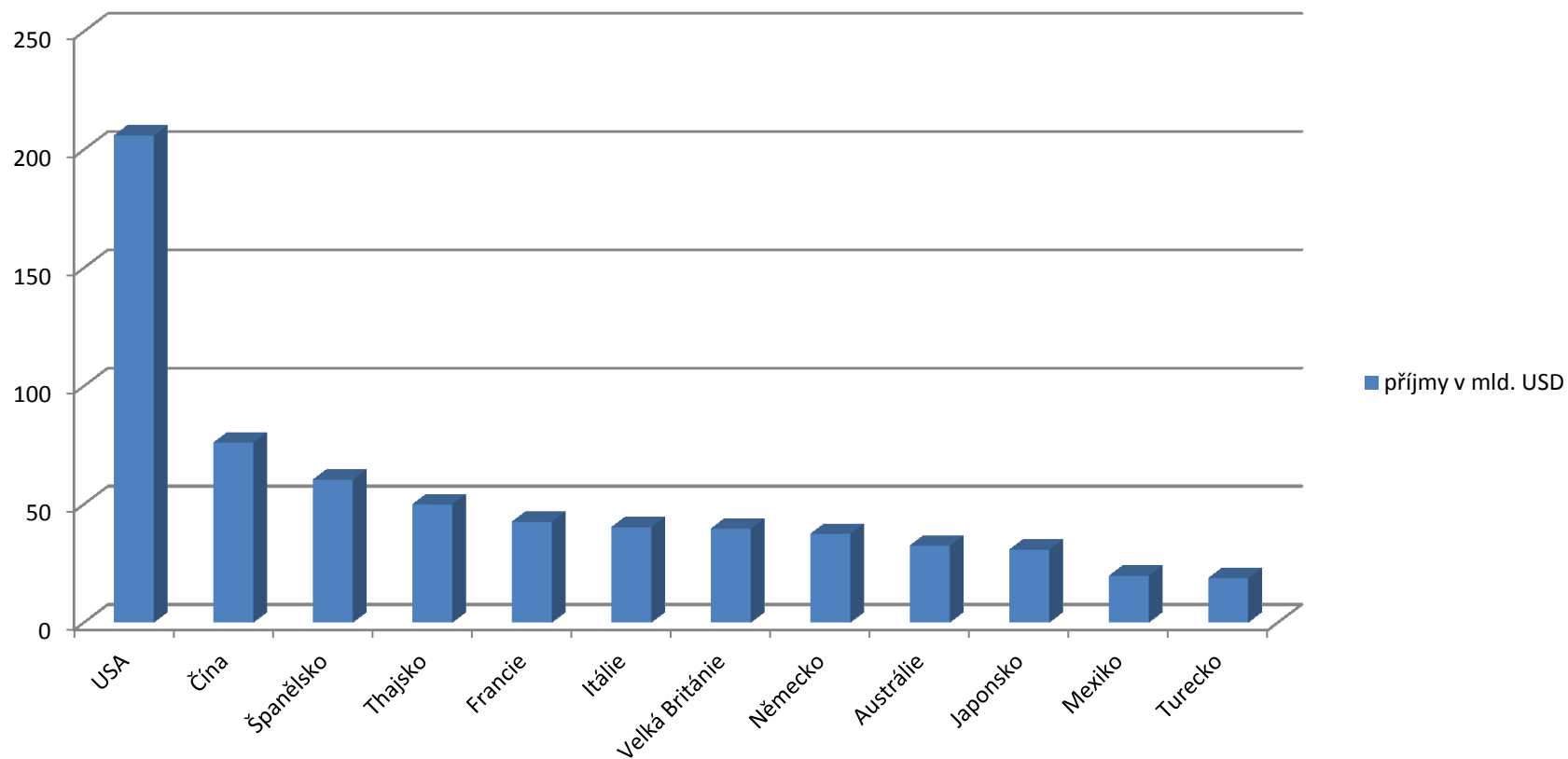
TOP destinace podle mezinárodních příjezdů 2016

mezinárodní příjezdy v mil.

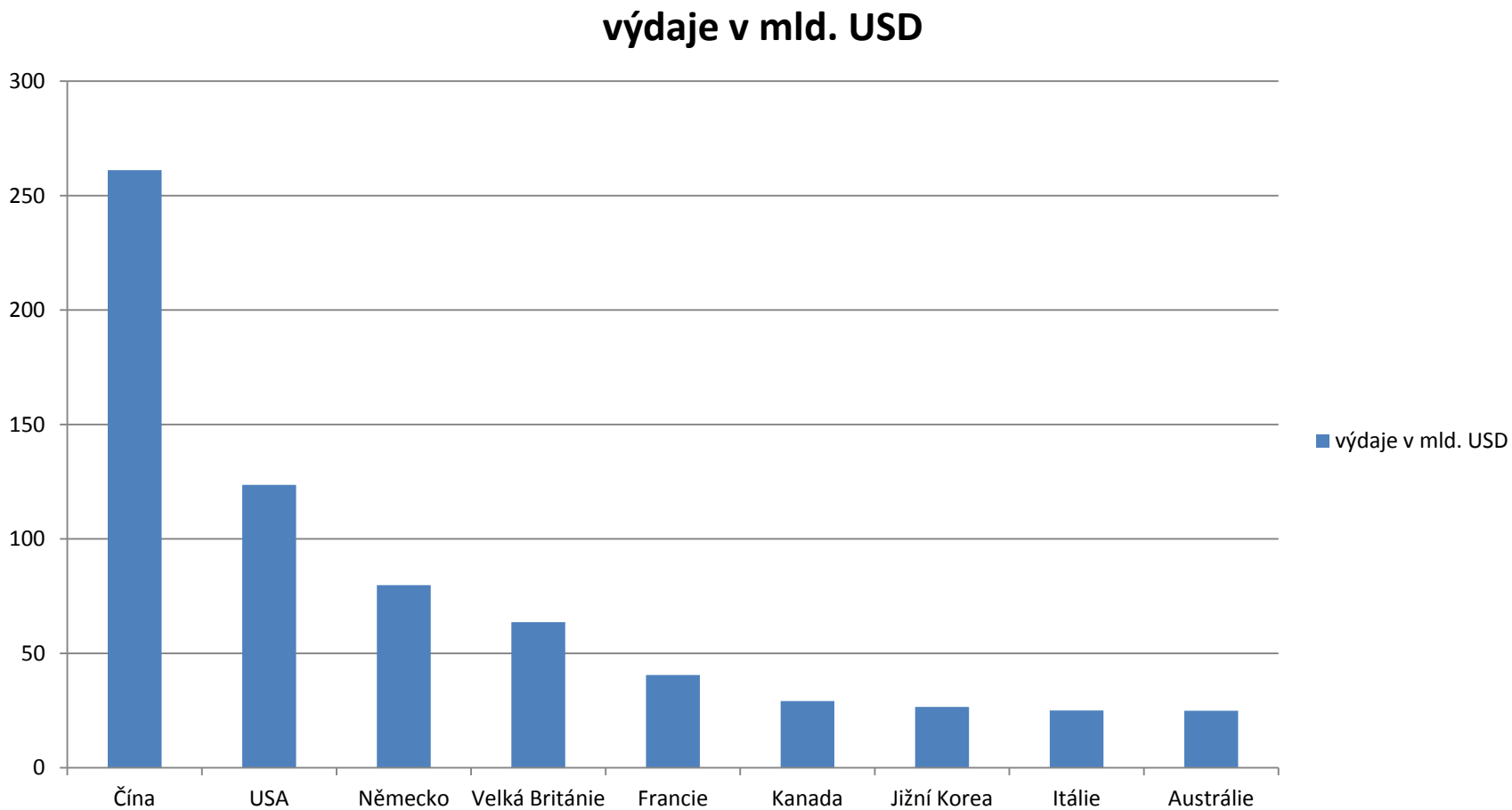

TOP destinace světa podle příjmů z mezinárodního cestovního ruchu 2016

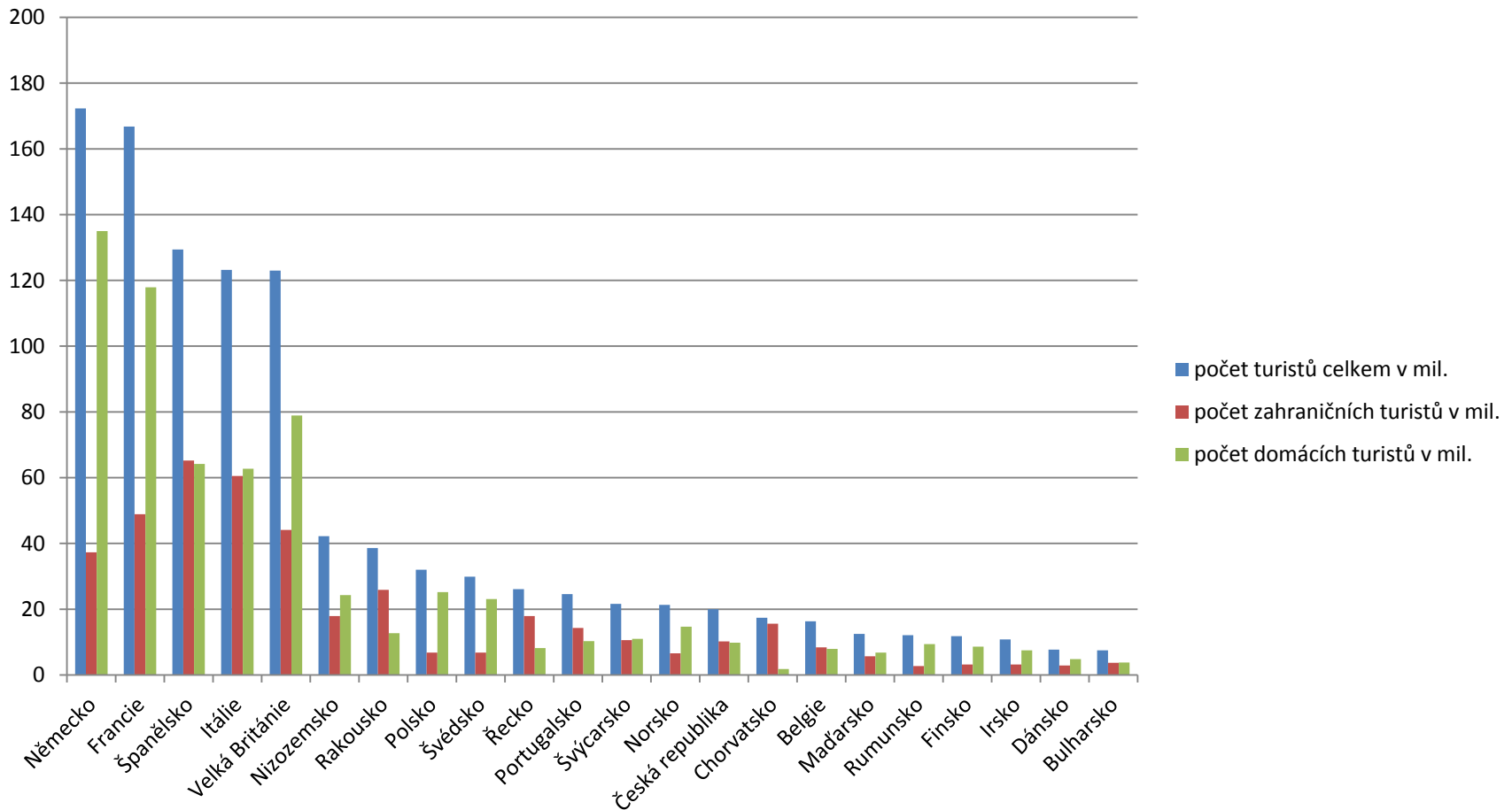
příjmy v mld. USD

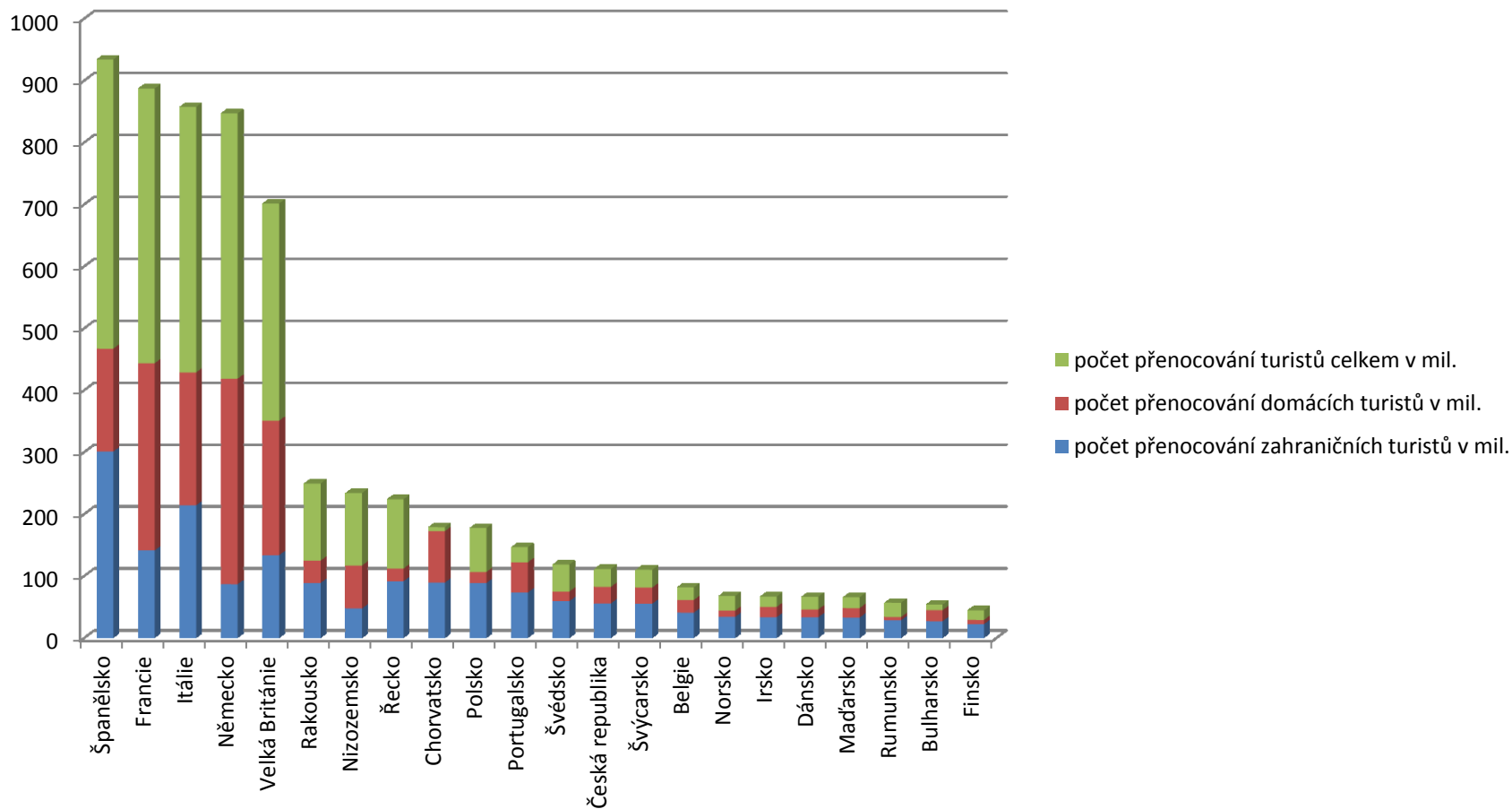
TOP destinace světa podle výdajů na mezinárodní cestovní ruch 2016

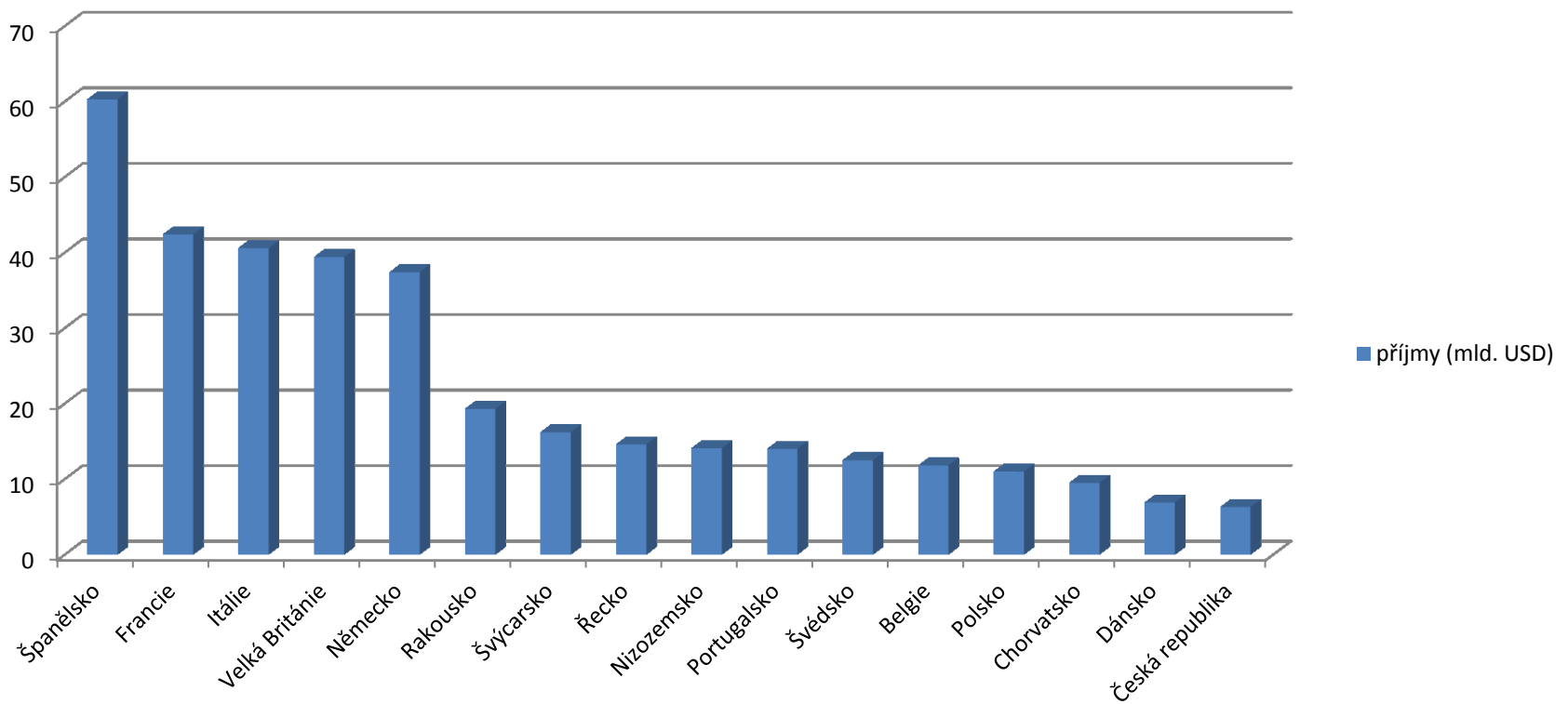
Počet domácích a zahraničních turistů ve vybraných zemích Evropy 2017

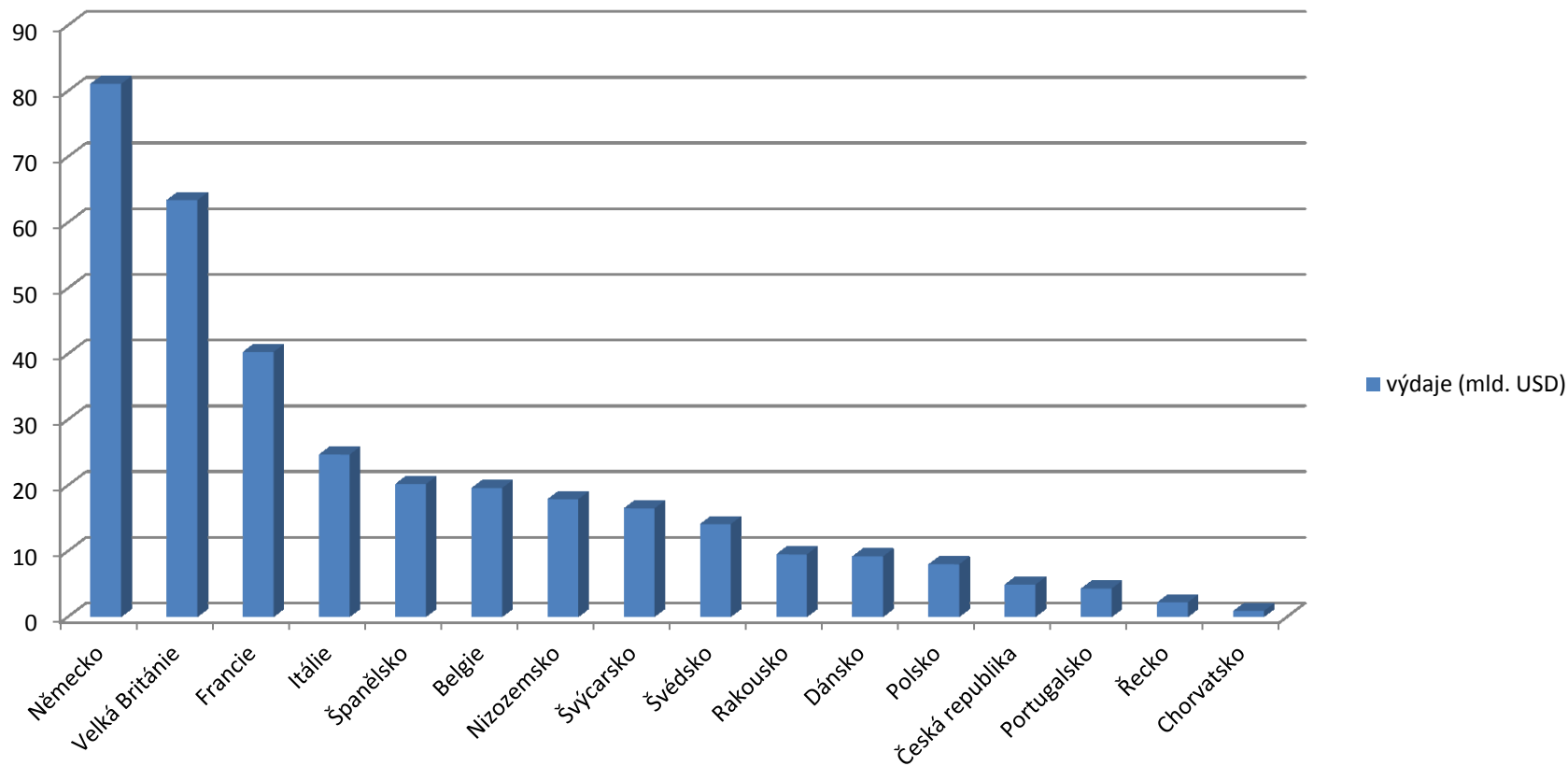
Přenocování domácích a zahraničních turistů ve vybraných zemích Evropy 2017

Příjmy z mezinárodního cestovního ruchu ve vybraných zemích Evropy 2016

Výdaje mezinárodního cestovního ruchu ve vybraných zemích Evropy 2016

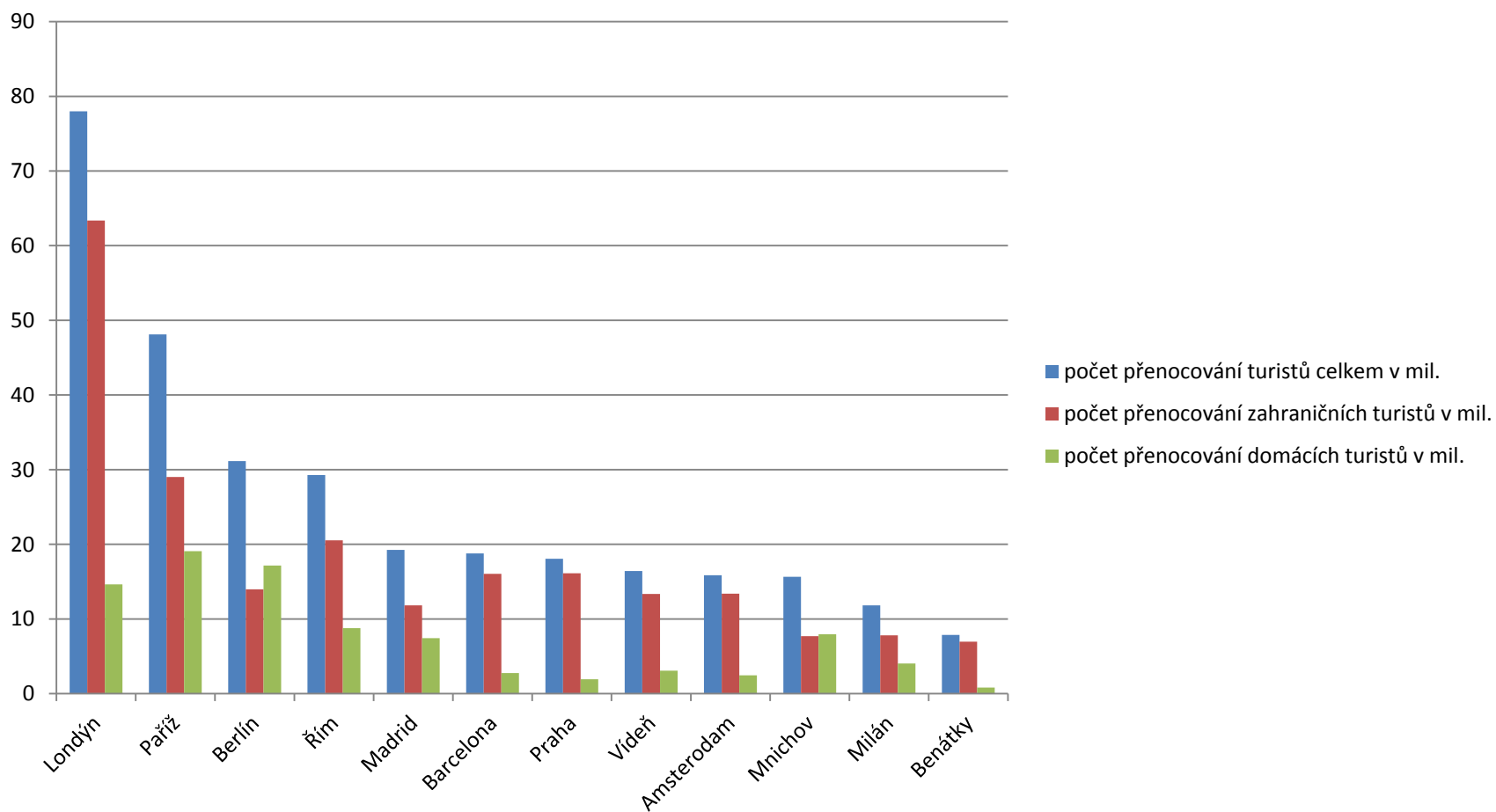

Hlavní charakteristiky evropského mezinárodního cestovního ruchu 2016-2017

- Evropa je stále nejvýznamnějším regionem světového mezinárodního cestovního ruchu. Absolutně zde rostou jak příjezdy tak příjmy, ovšem v relativním srovnání jde o dlouhodobější mírný pokles. V roce 2017 činil její podíl v příjezdech 51,1 %, v příjmech již jen 39 %.
- Nejvýznamnějšími příjezdovými subregiony UNWTO jsou v současnosti jižní/středomořská Evropa a západní Evropa.
- Kdo přijíždí do Evropy a cestuje po Evropě? Jsou to Evropané, jejich podíl činí kolem 75 %.
- Kam Evropané především cestují? Do zemí kolem Středozemního moře, cca 40 – 45 %.

- Dlouhodobějším trendem v Evropě je růst oblíbenosti a návštěvnosti evropských metropolí.
- Jaké jsou hlavní motivace při cestování?
- Jakými dopravními prostředky nejčastěji cestujeme?
- Evropské země jsou stále lídry v intenzitě mezinárodního cestování (měřeno počtem výjezdů ku počtu obyvatel).

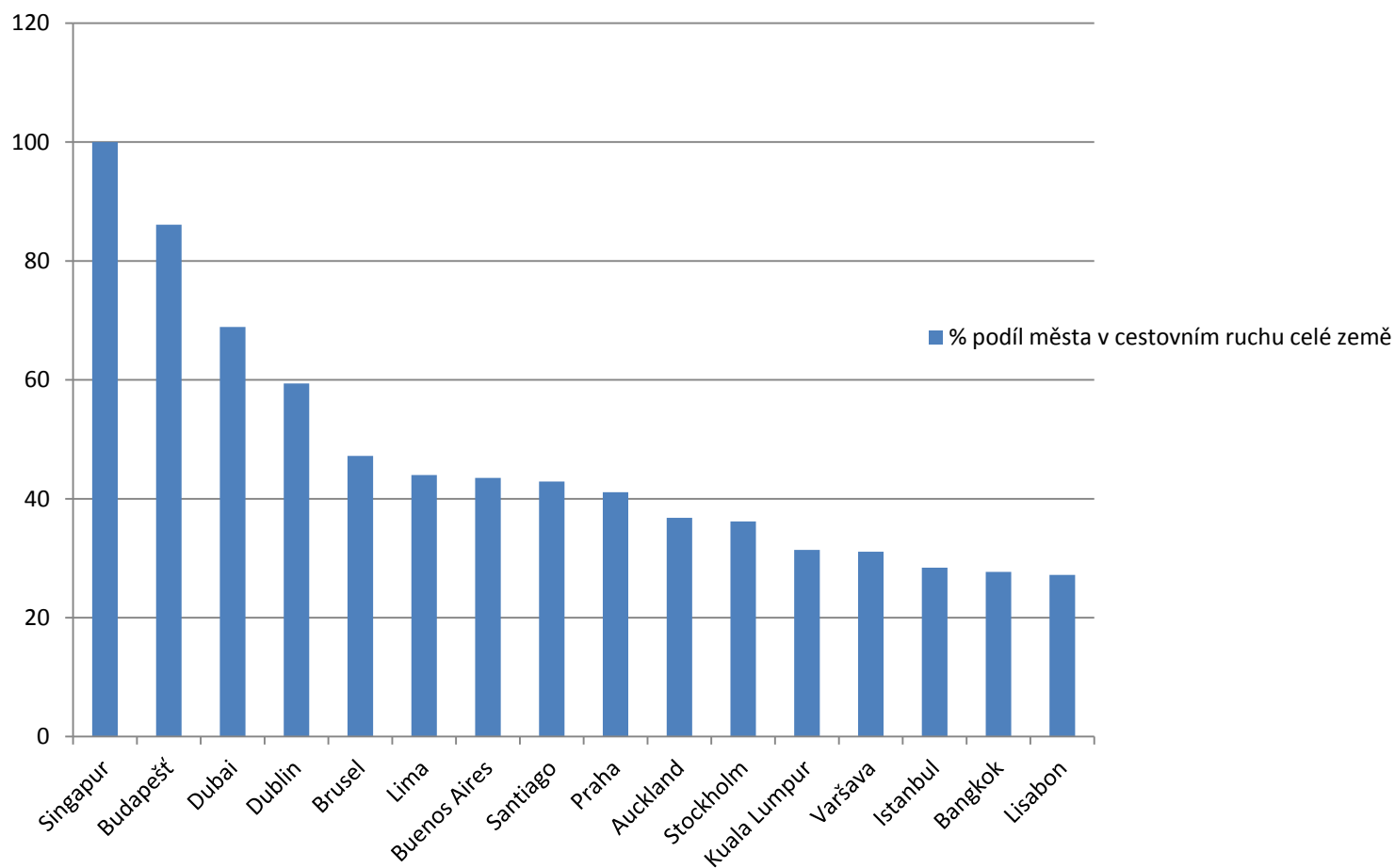
Nejnavštěvovanější města Evropy 2017

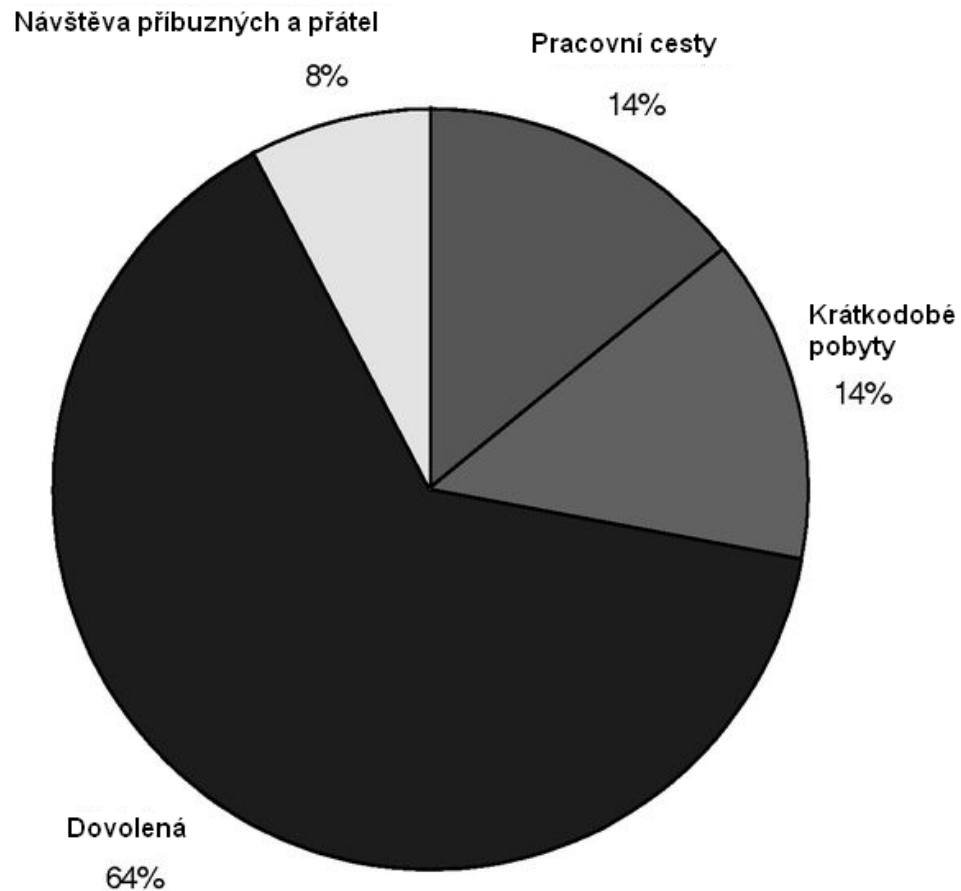

radynacestu.cz

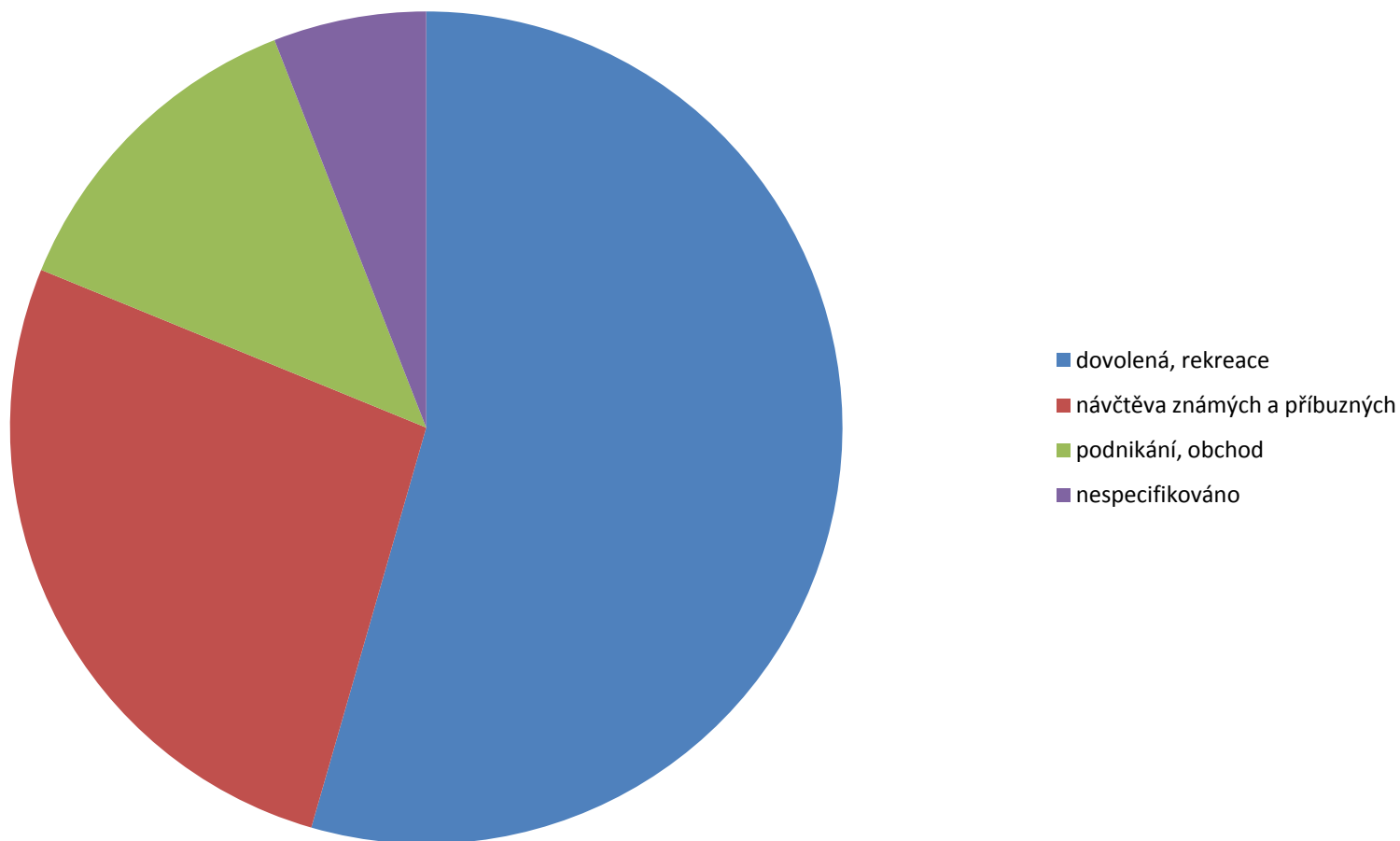
Význam města v cestovním ruchu země (2017)

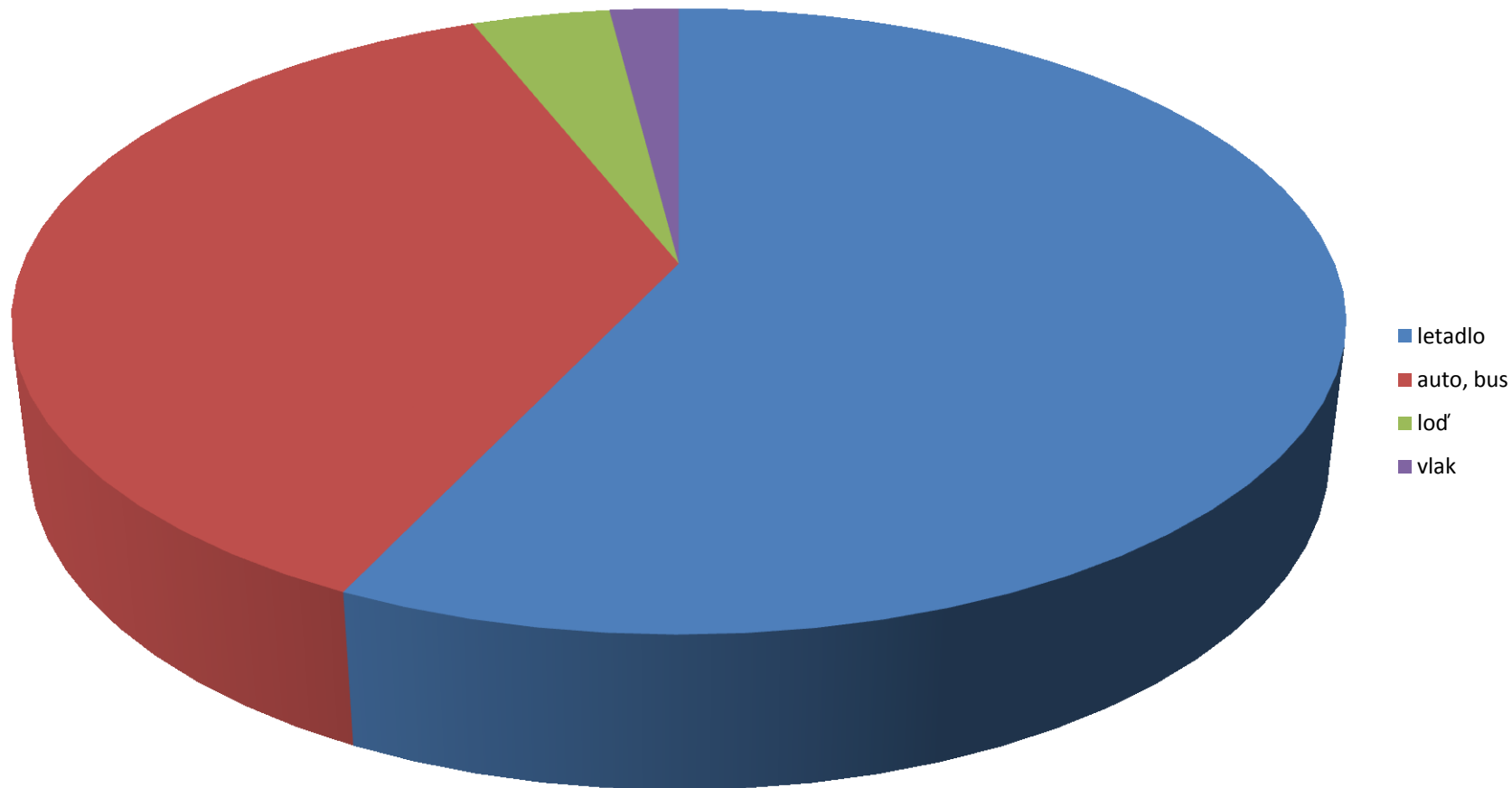
Skladba mezinárodních cest Evropanů dle motivu cestujících (1995)

Hlavní motivy v mezinárodním cestování (2017)

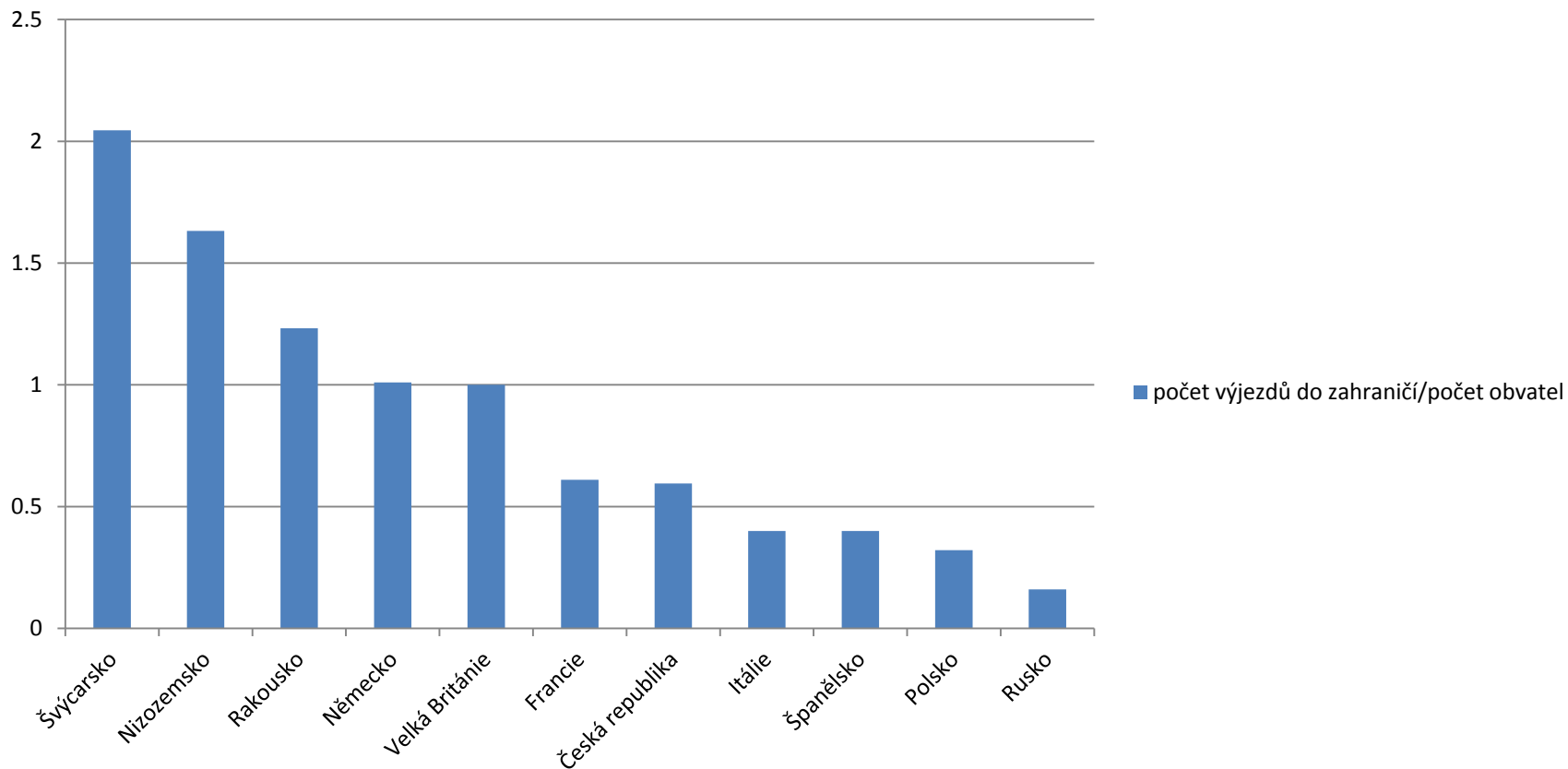

Druh dopravního prostředku v mezinárodním cestování (2017)

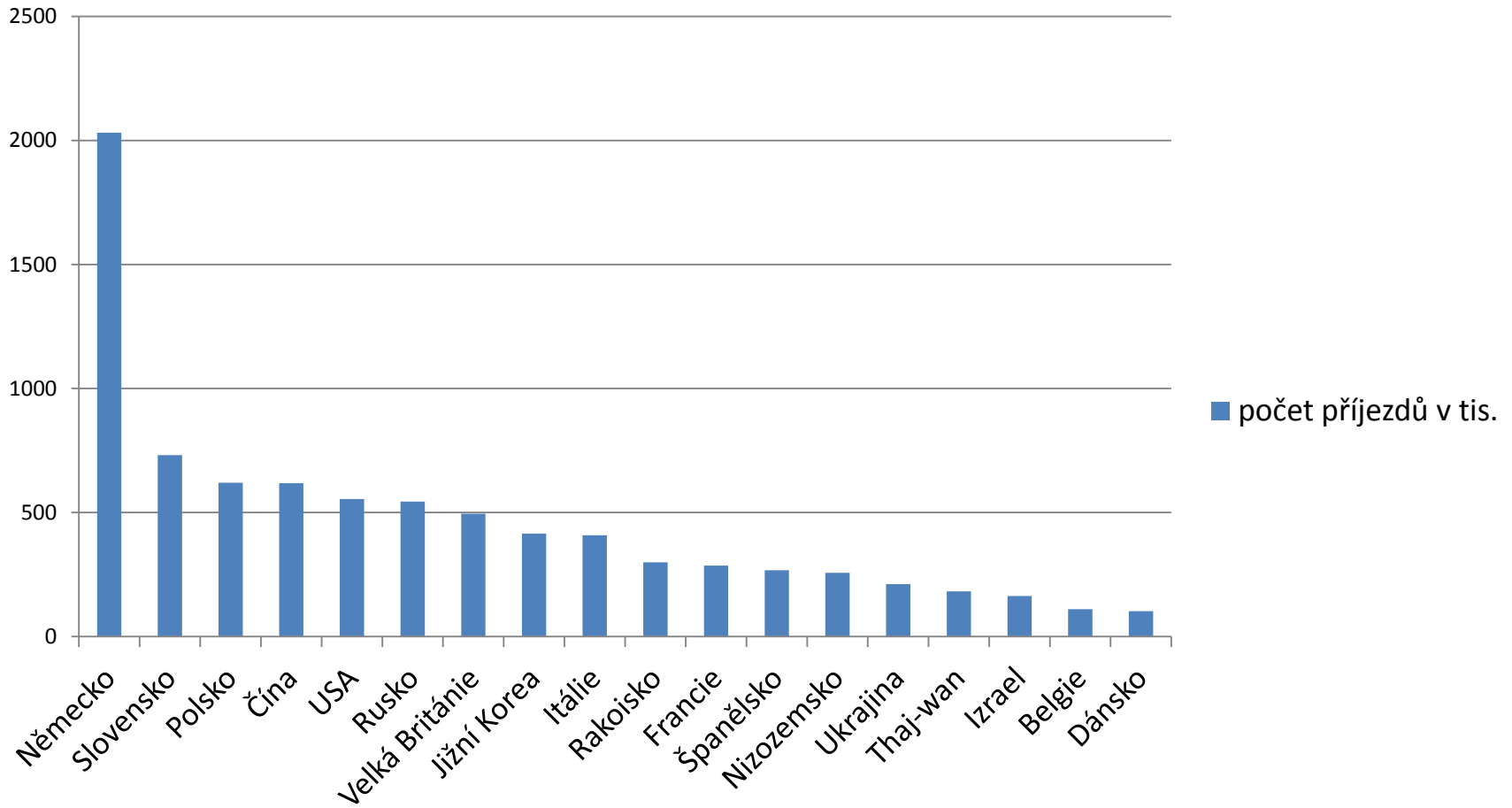

Intenzita mezinárodního cestování vybraných evropských zemí 2015

počet výjezdů do zahraničí/počet obvatel

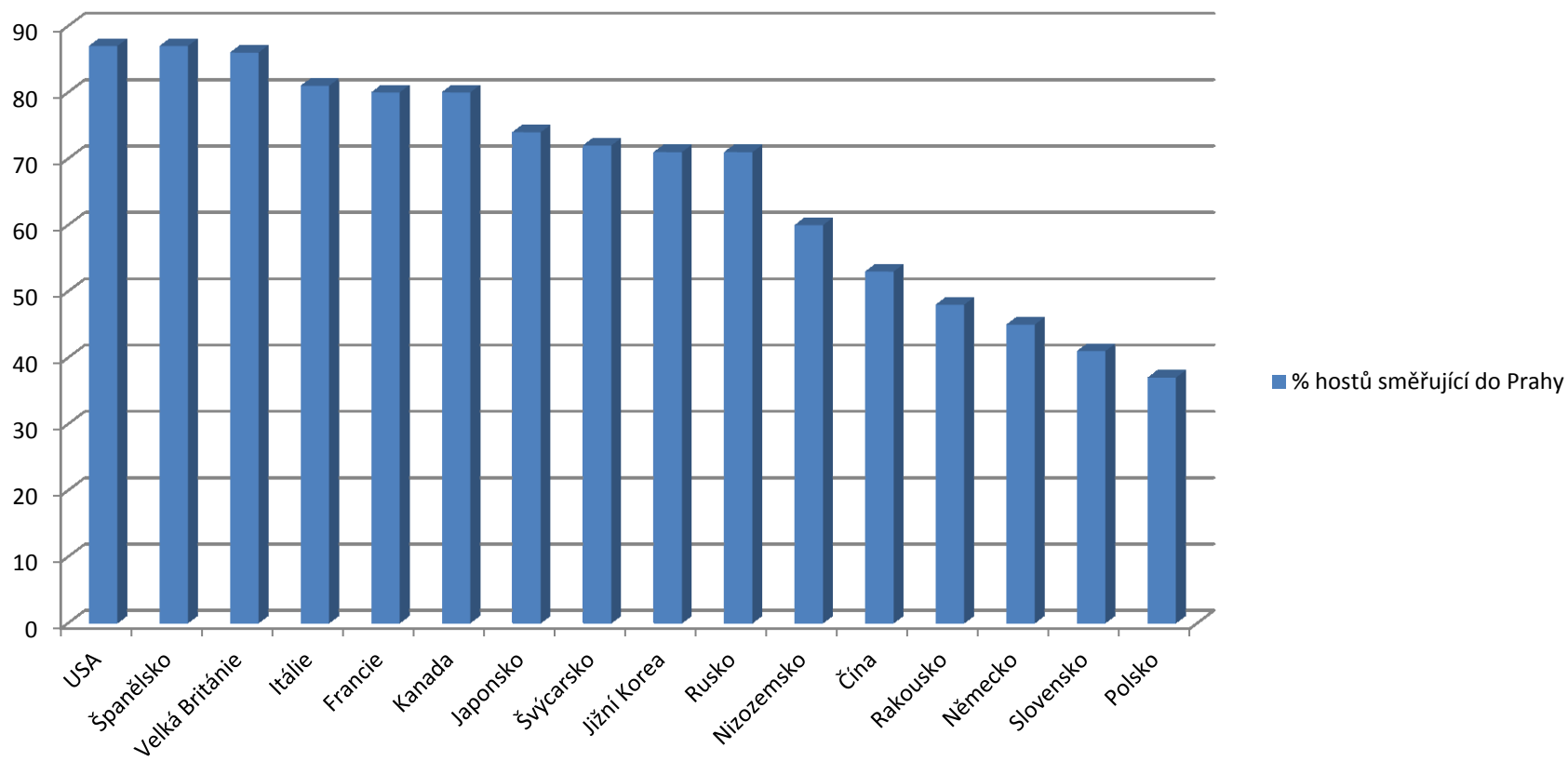

TOP země příjezdového cestovního ruchu do České republiky (2018)

Příjezdový cestovní ruch do ČR 2018

% hostů směřující do Prahy

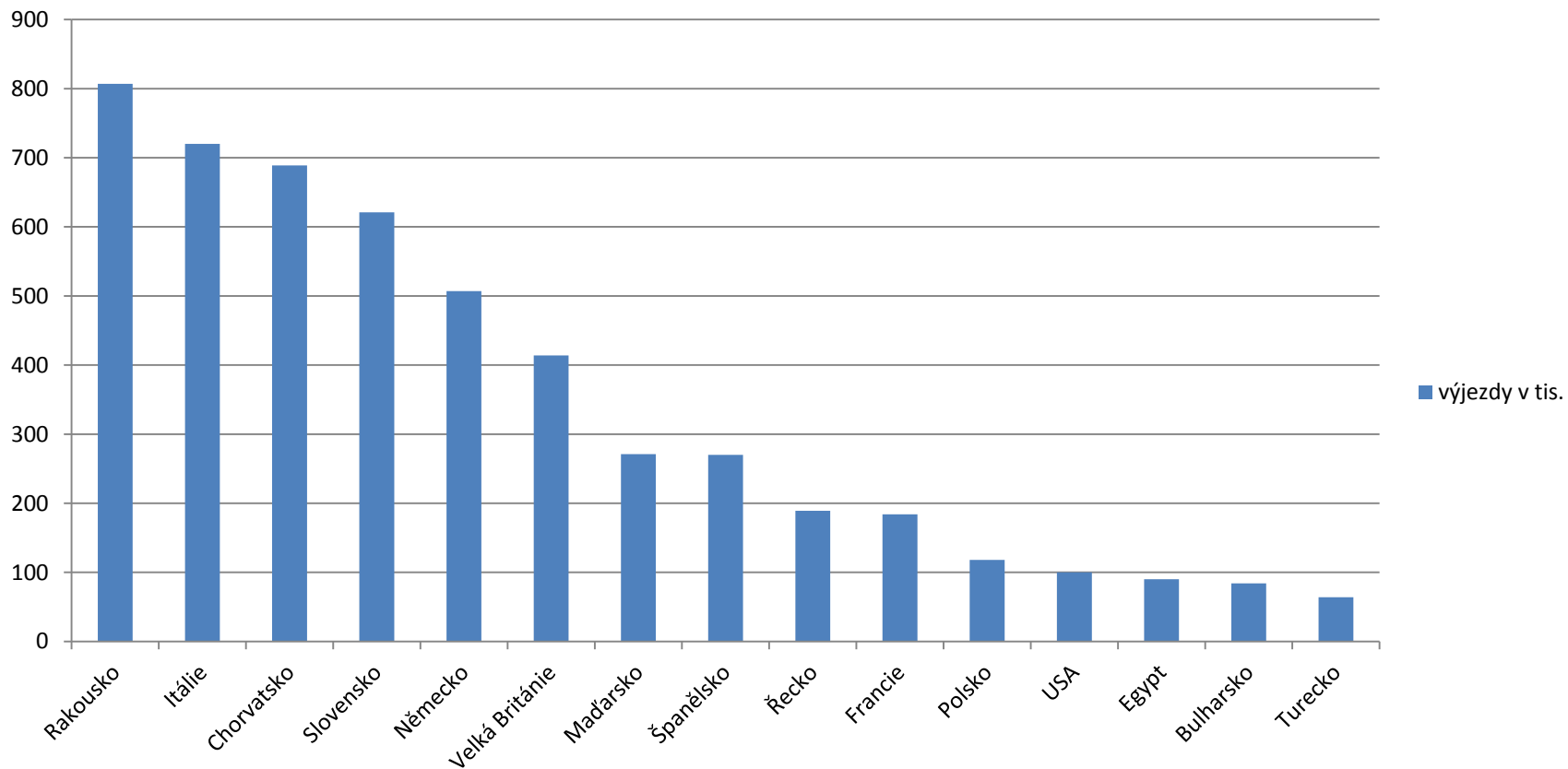

Cíl poznání a zážitků

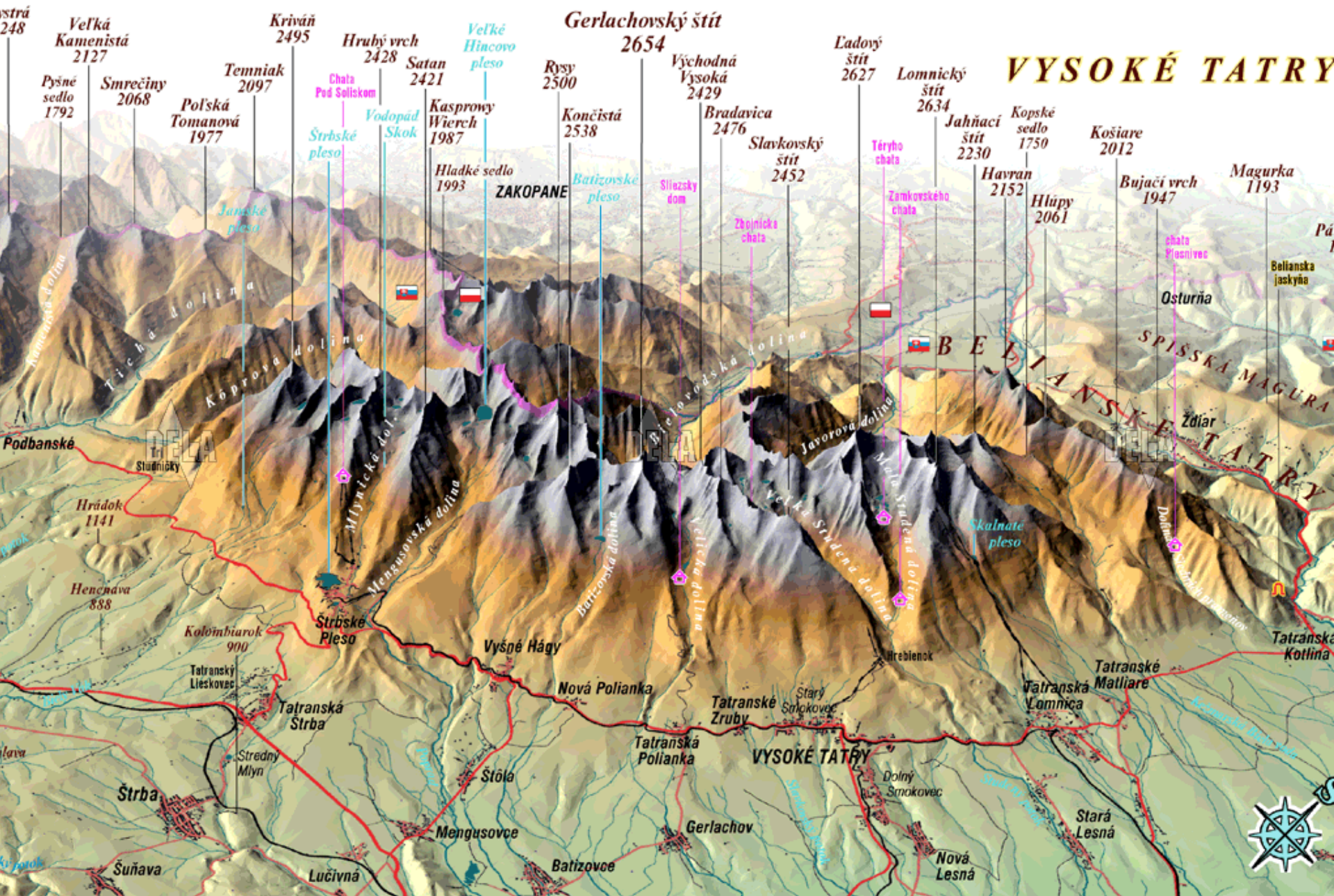

Výjezdový cestovní ruch ČR 2016

výjezdy v tis.

VYSOKÉ TATRY

Gerlachovský štít 2654

Velká Kamenistá 2127

Kriváň 2495

Hrubý vrch 2428

Veľké Hincovo pleso

Rysy 2500

Východná Vysoká 2429

Ladový štít 2627

Lomnický štít 2634

Jahnáci štít 2230

Kopské sedlo 1750

Košiare 2012

Magurka 1193

Pysné sedlo 1792

Smrečiny 2068

Temniak 2097

Chata Pod Soliskom

Satan 2421

Kasprowy Wierch 1987

Končistá 2538

Bradavica 2476

Slavkovský štít 2452

Téryho chata

Zamkovského chata

Havran 2152

Hlúpy 2061

Bujačí vrch 1947

Osturná

Janské pleso

Strbské pleso

Vodopád Skok

Hladké sedlo 1993

ZAKOPANE

Batizovské pleso

Sliozský dom

Zepinická chata

Zamkovského chata

Skalnaté pleso

chata Plosnivec

Belianska jaskyňa

DELA

DELA

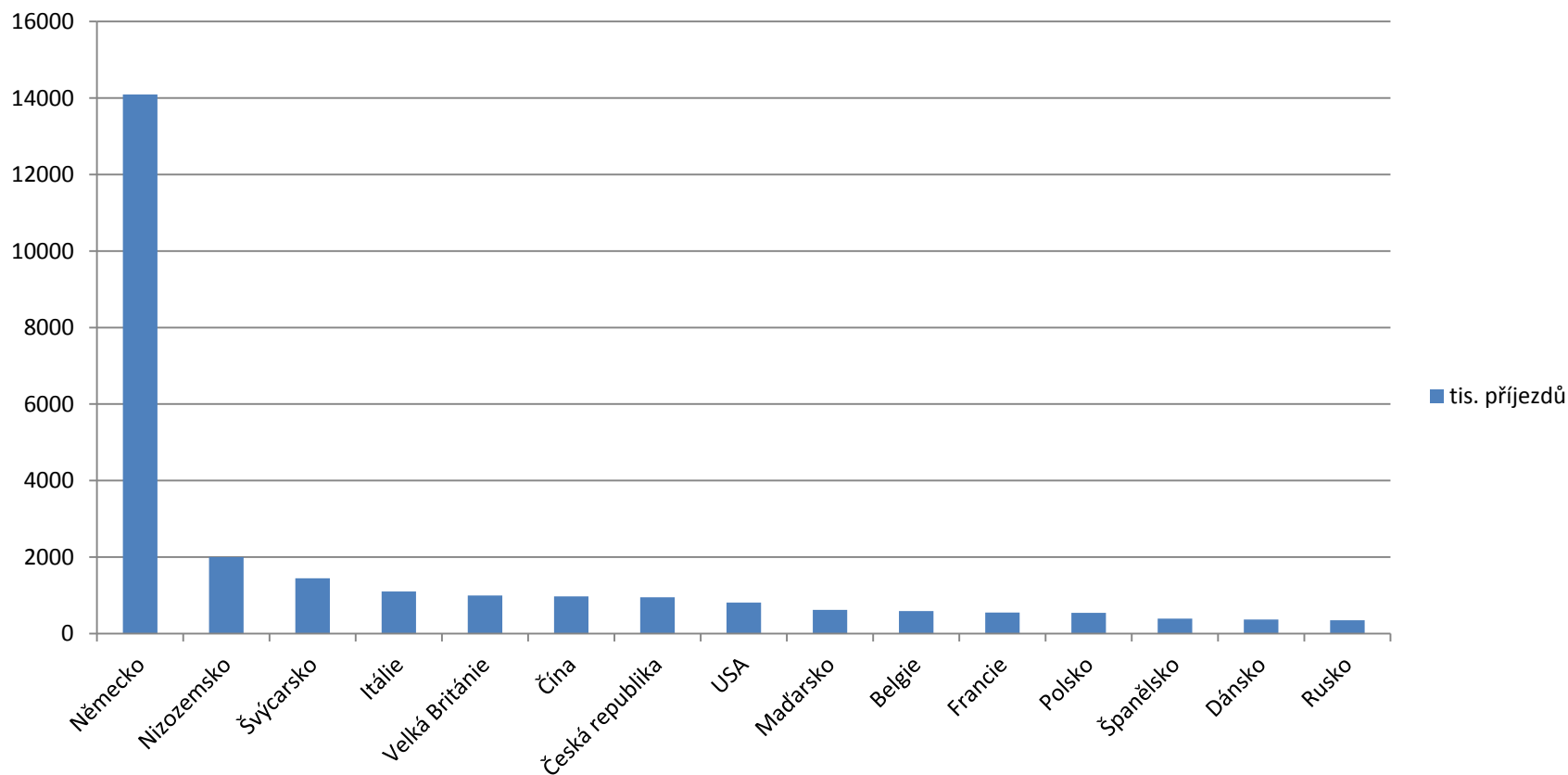
DELA

VYSOKÉ TATRY

Příjezdy TOP zdrojových zemí do Rakouska 2018 (v tis.)

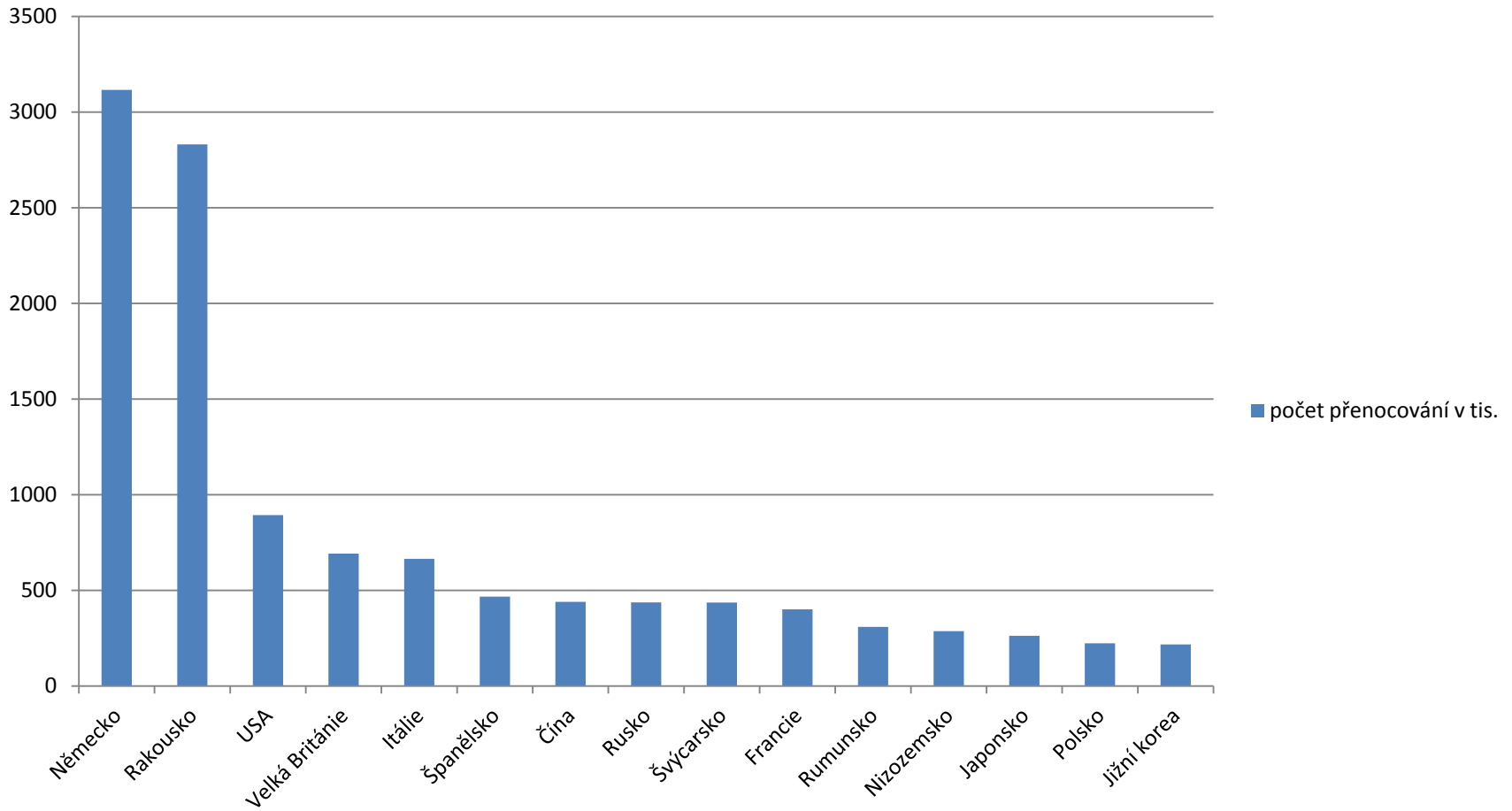
tis. příjezdů

Innsbruck

TOP 15 zemí do Vídně (2017)

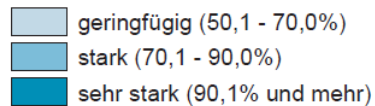

Přenocování domácích a zahraničních hostů v letní sezóně 2008

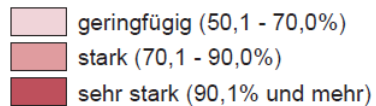
Übernachtung von Gästen aus dem In- und Ausland im Sommerhalbjahr 2008 nach Gemeinden

Übernachtungen im Sommerhalbjahr

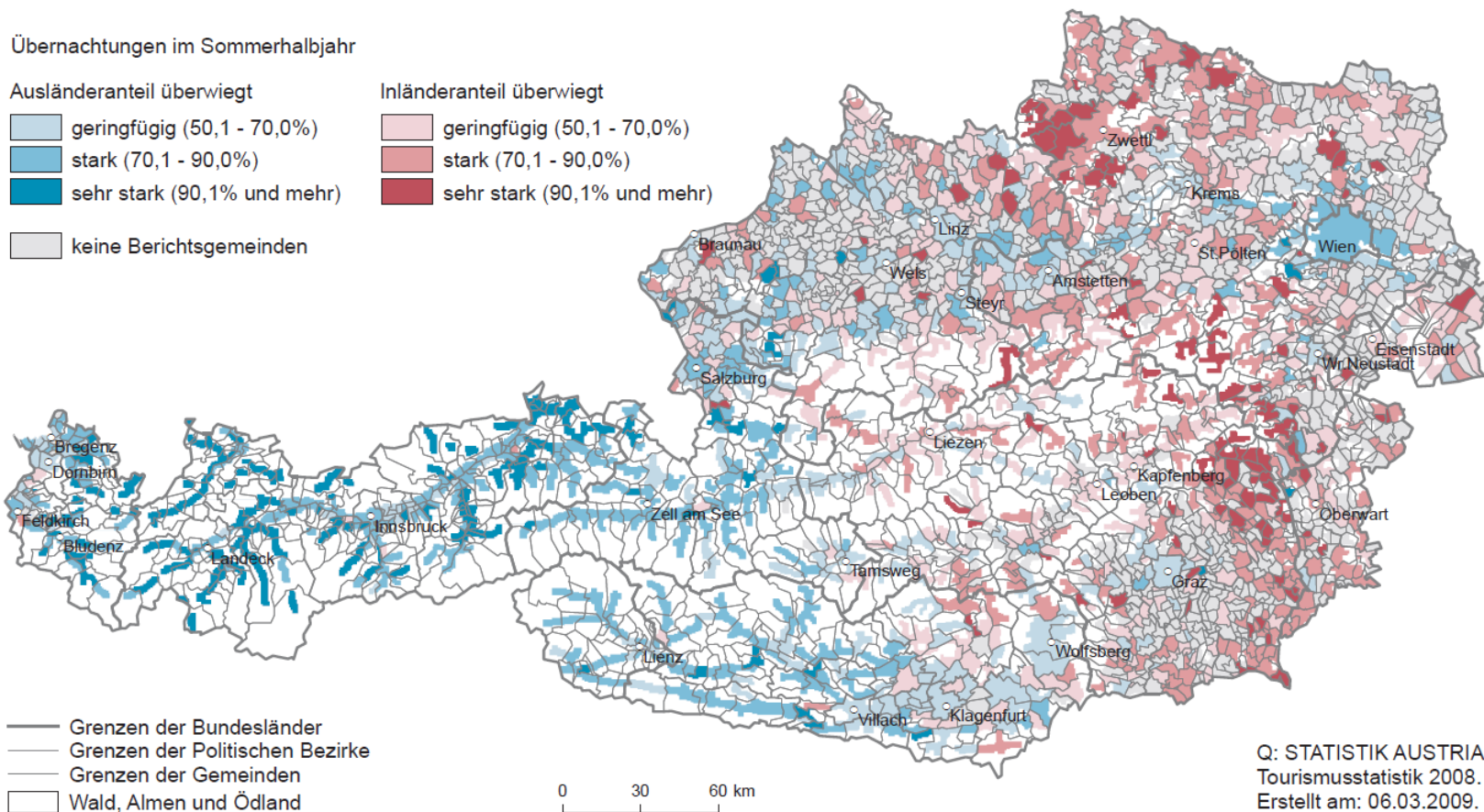
Ausländeranteil überwiegt

Inländeranteil überwiegt

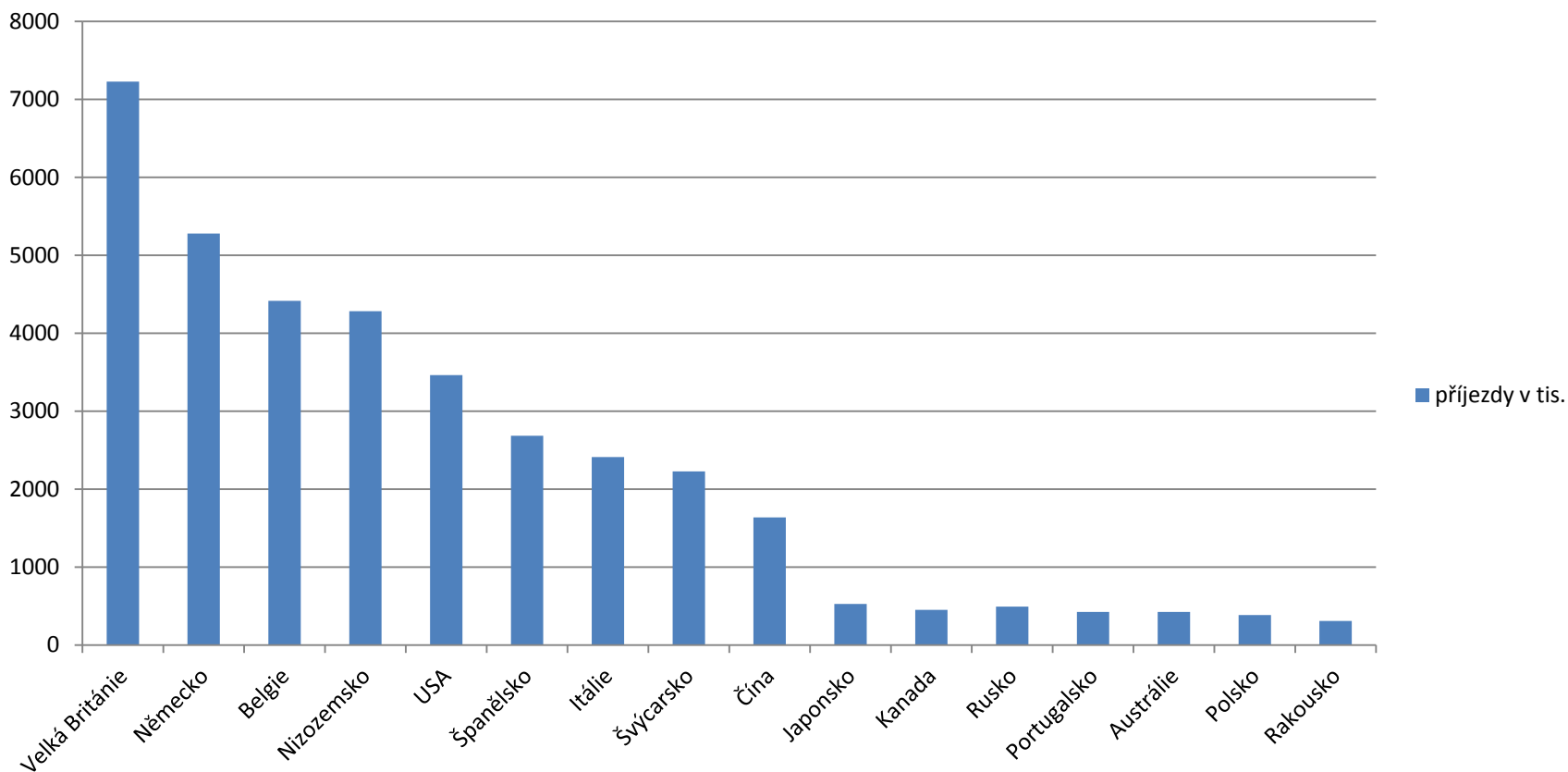
 keine Berichtsgemeinden

Q: STATISTIK AUSTRIA,
 Tourismusstatistik 2008.
 Erstellt am: 06.03.2009.

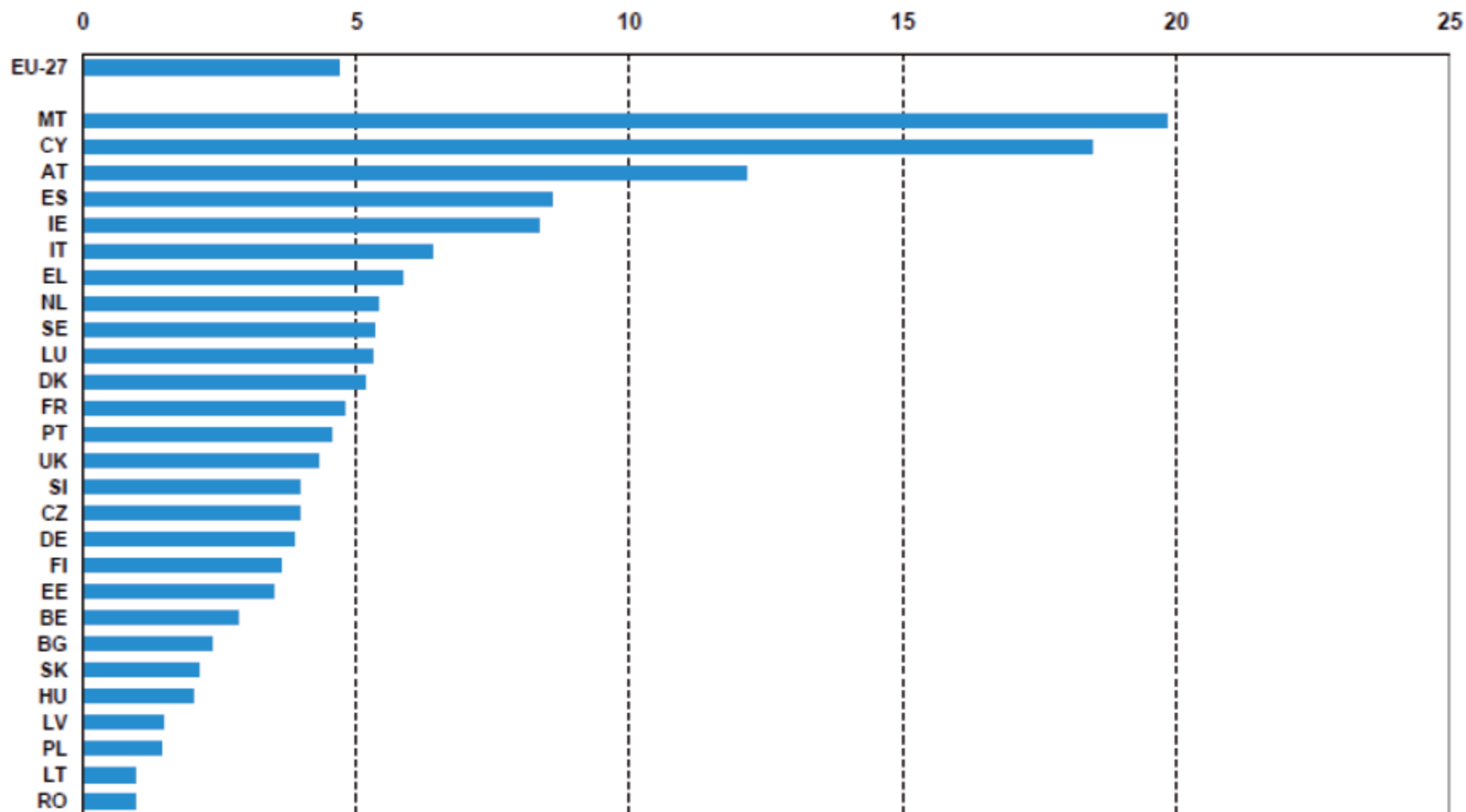
Příjezdový cestovní ruch do Francie (2016)

příjezdy v tis.

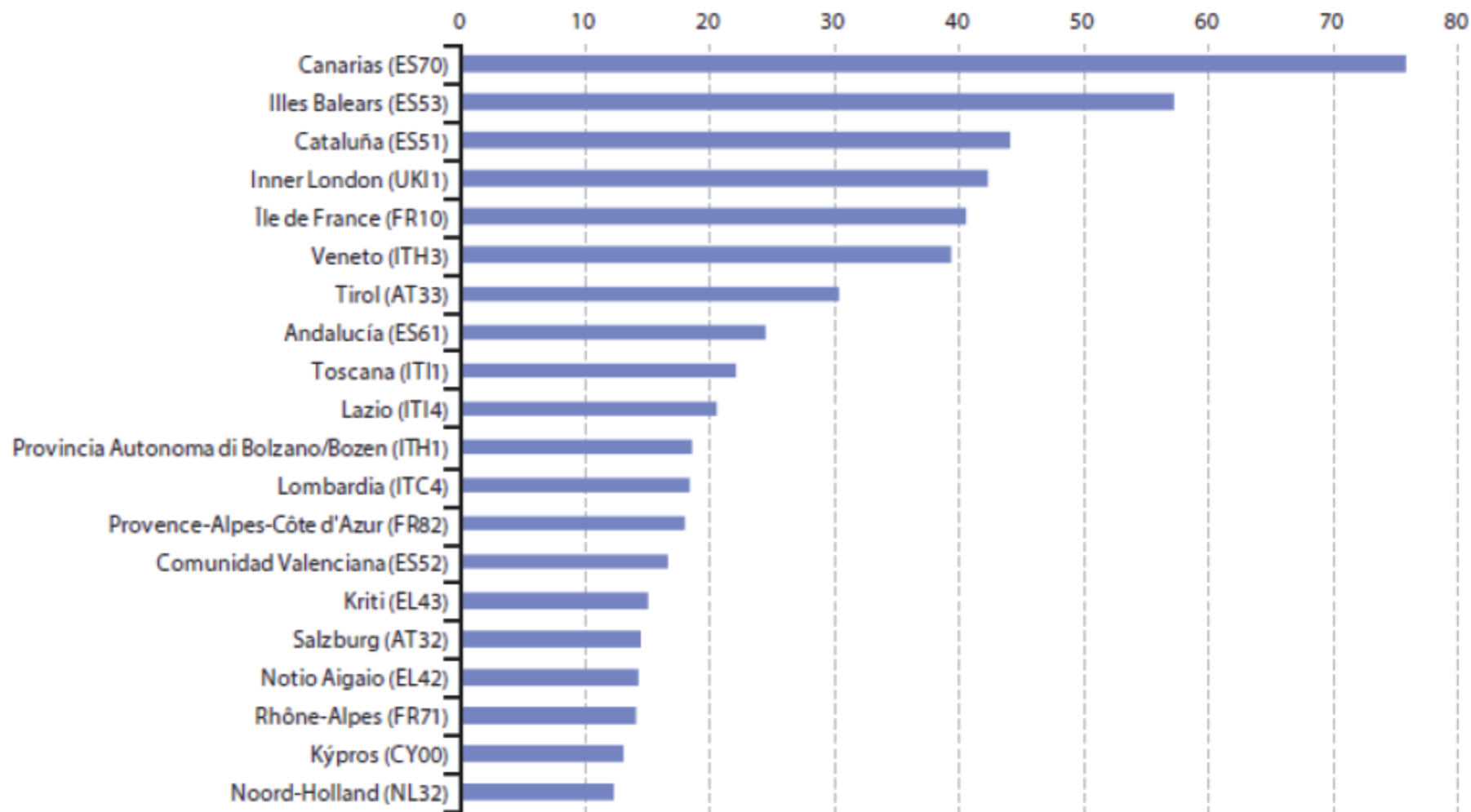

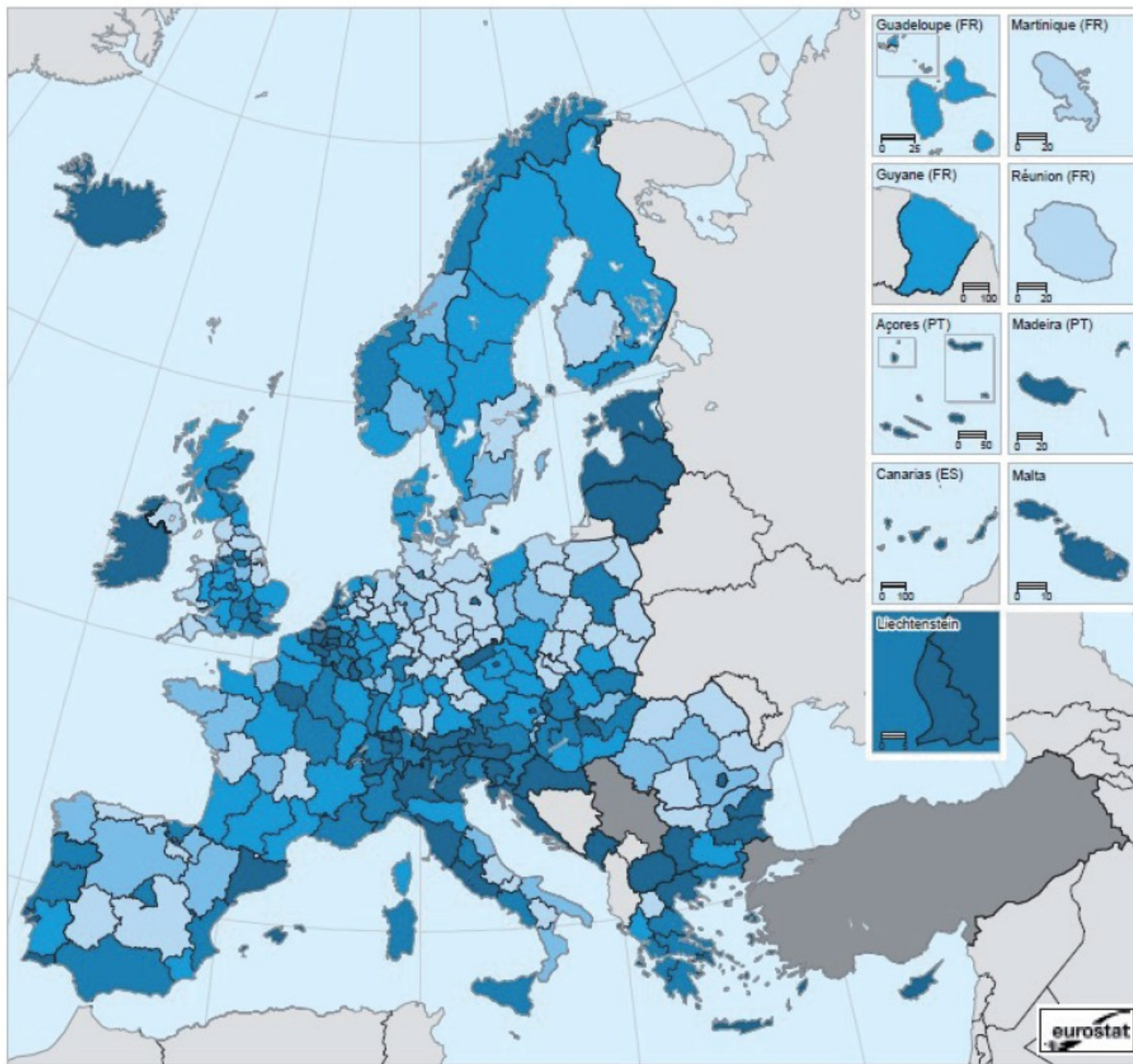
Obr. 9-28: Intenzita cestovního ruchu v zemích EU 2007 (počet přenocování turistů k počtu obyvatel)

Obr. 9-29: Top 20 turistických regionů EU-27 (NUTS 2) dle počtu přenocování cizinců v hotelech, kempech a ostatních hromadných ubytovacích zařízeních (v mil.) 2011

Obr. 9-30: Podíl cizinců na počtu přenocování v hotelech a ostatních hromadných ubytovacích zařízeních v zemích EU, podle regionů NUTS 2, 2011

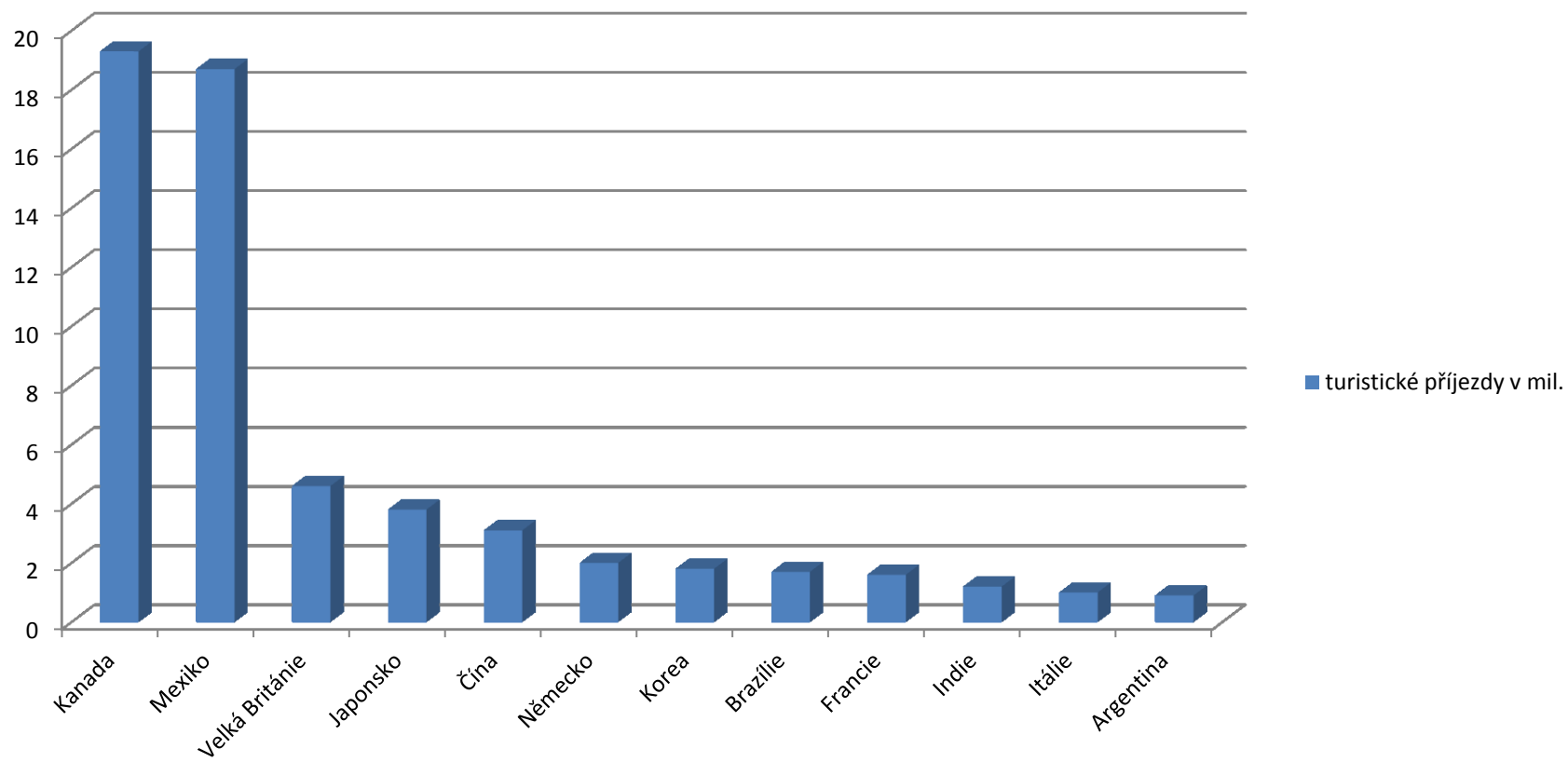

Podíl neřizidntů na celkovém počtu přenocování (%)

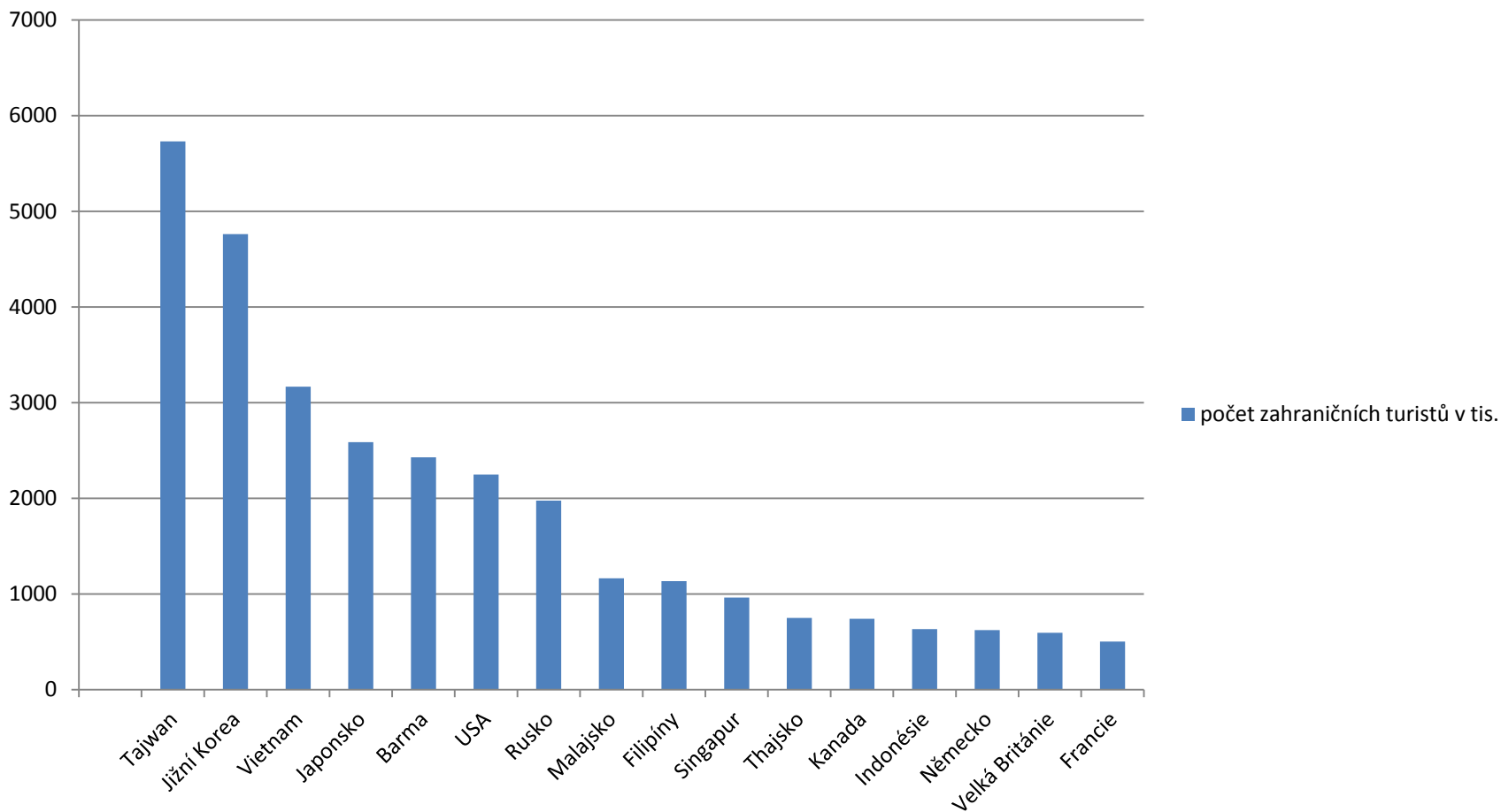
Administrativní hranice: © EuroGeographics © UN FAO © Turstat

TOP 12 příjezdových zemí do USA 2016

turistické příjezdy v mil.

Hlavní země příjezdového cestovního ruchu do Číny (2017)

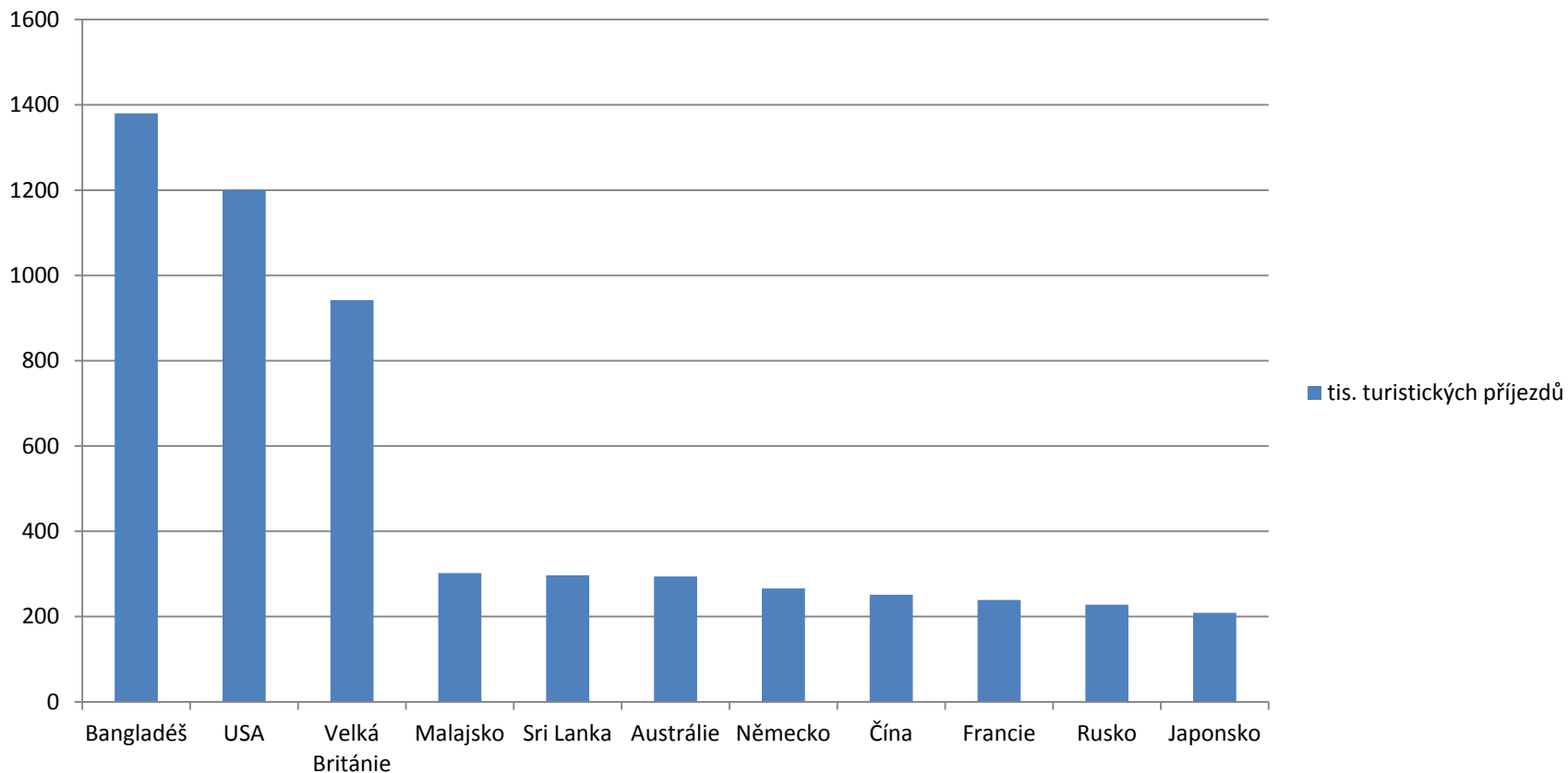

Lhasa v Tibetu

Hlavní turistické proudy do Indie (2016)

tis. turistických příjezdů

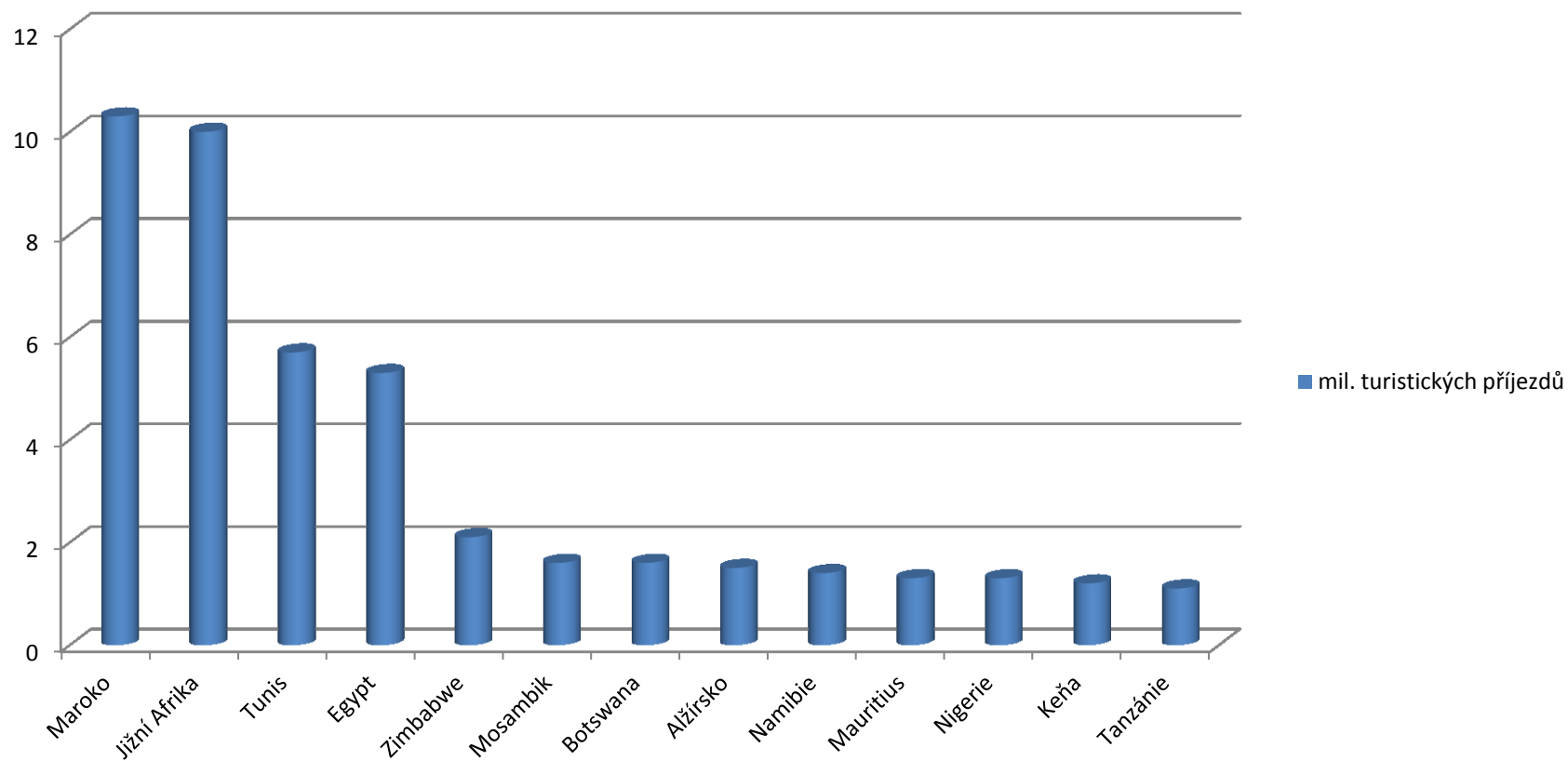

Tádž Mahal v Agře

Nejvýznamnější africké země v mezinárodním cestovním ruchu v roce 2017

mil. turistických příjezdů

Tanzánie

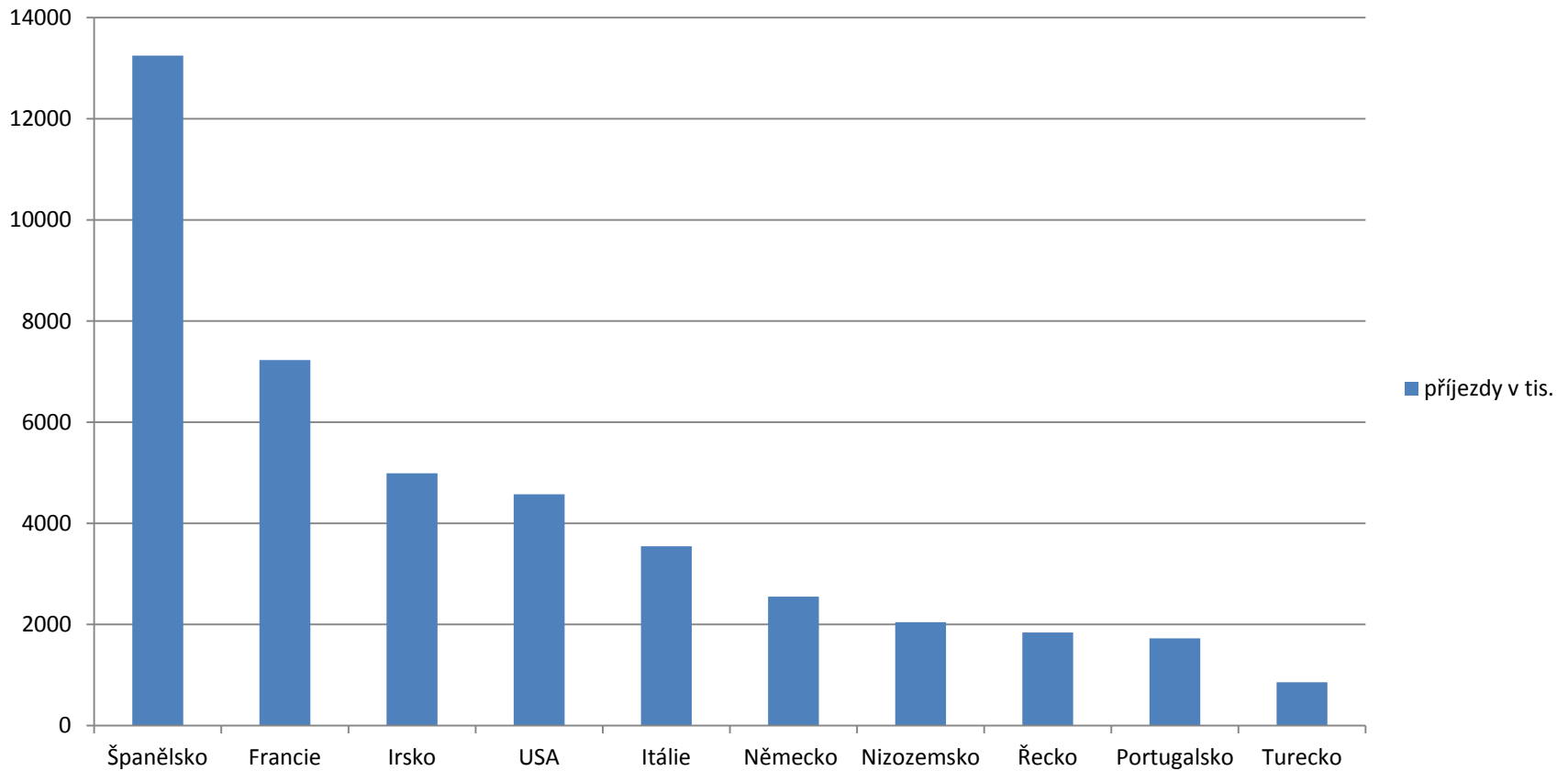

Viktoriiny vodopády

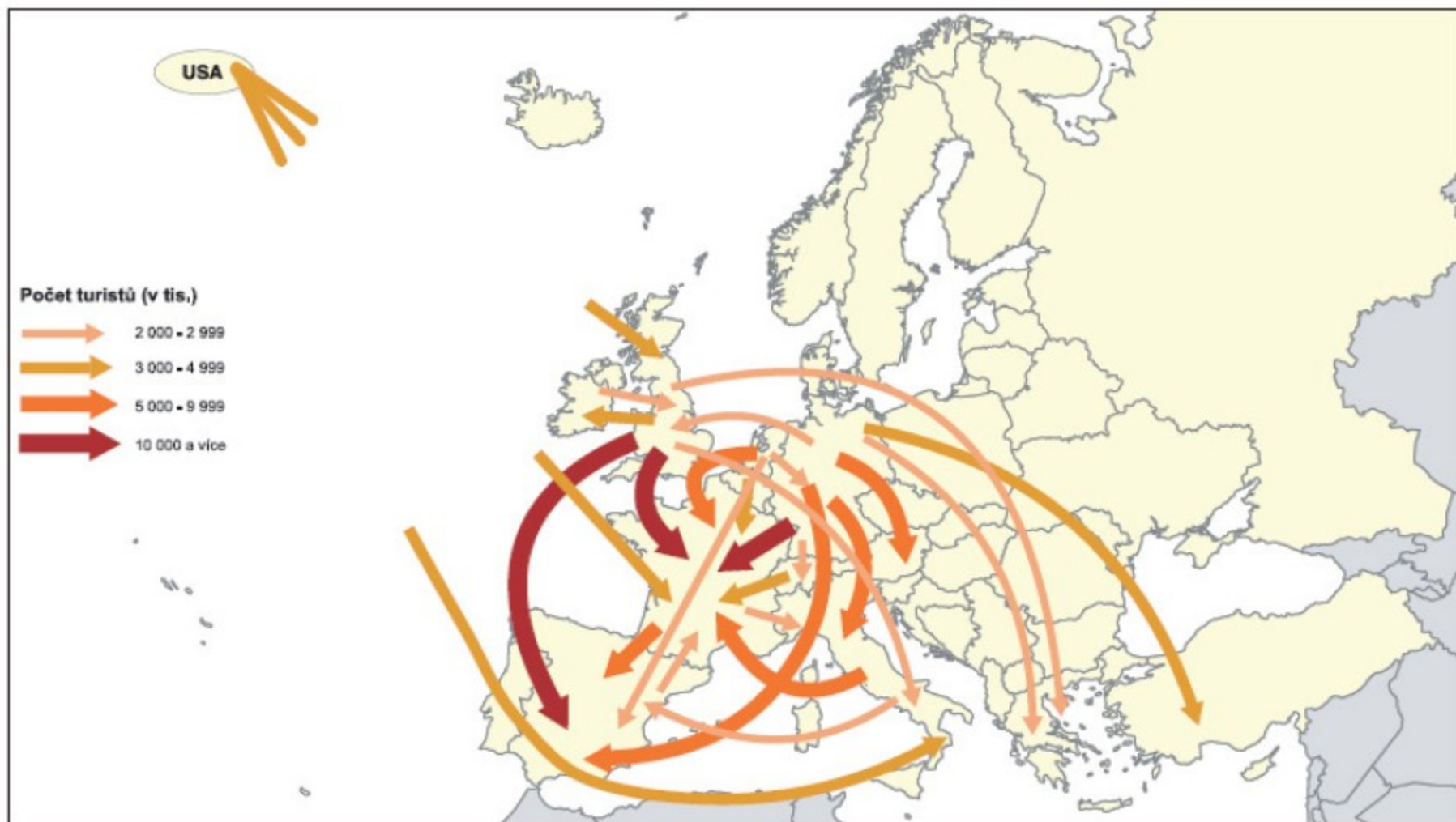
TOP 10 cílových zemí britských turistů 2016

příjezdy v tis.

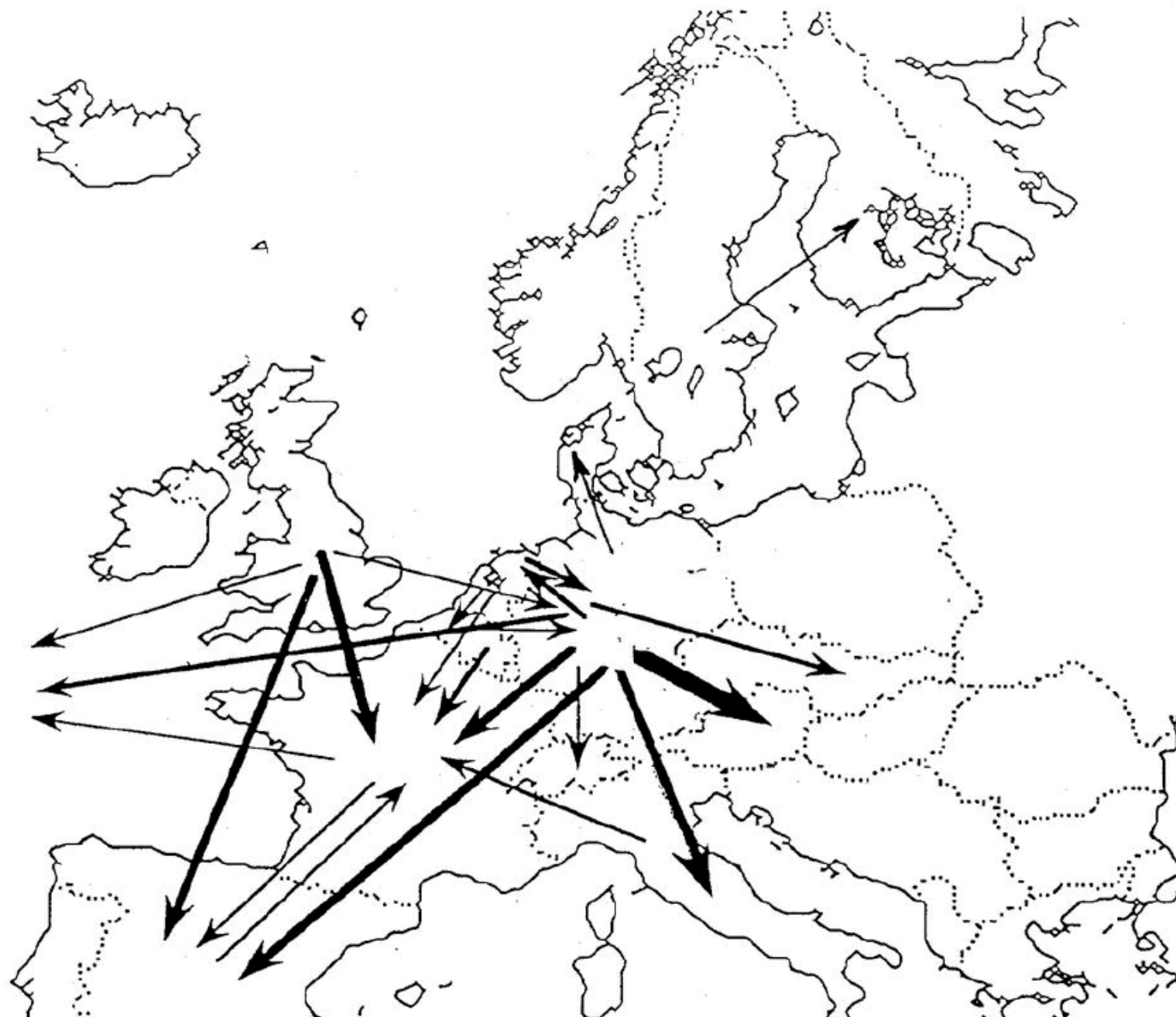

MEZINÁRODNÍ TURISTICKÉ PROUDY V EVROPĚ

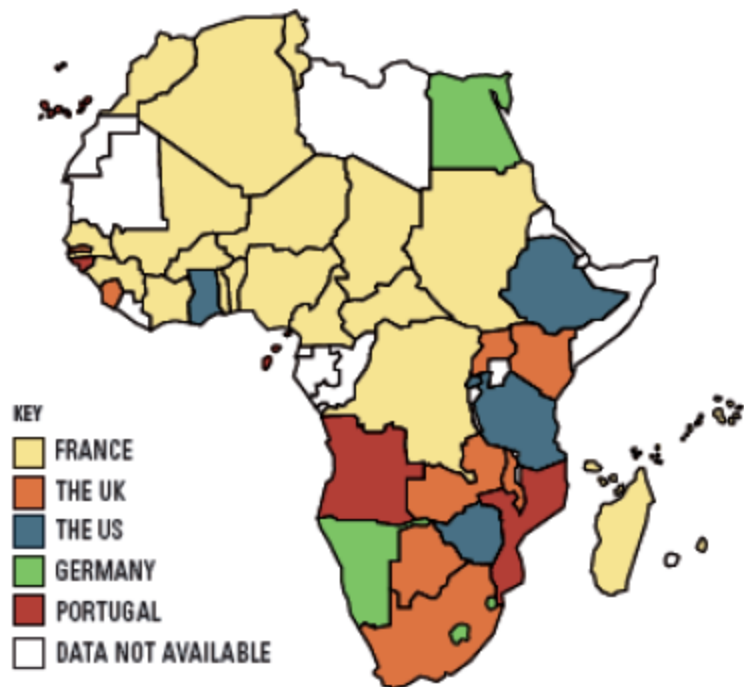

Obr. 9-33: Hlavní mezinárodní turistické proudy v Evropě 1995 (všechny druhy dopravy)

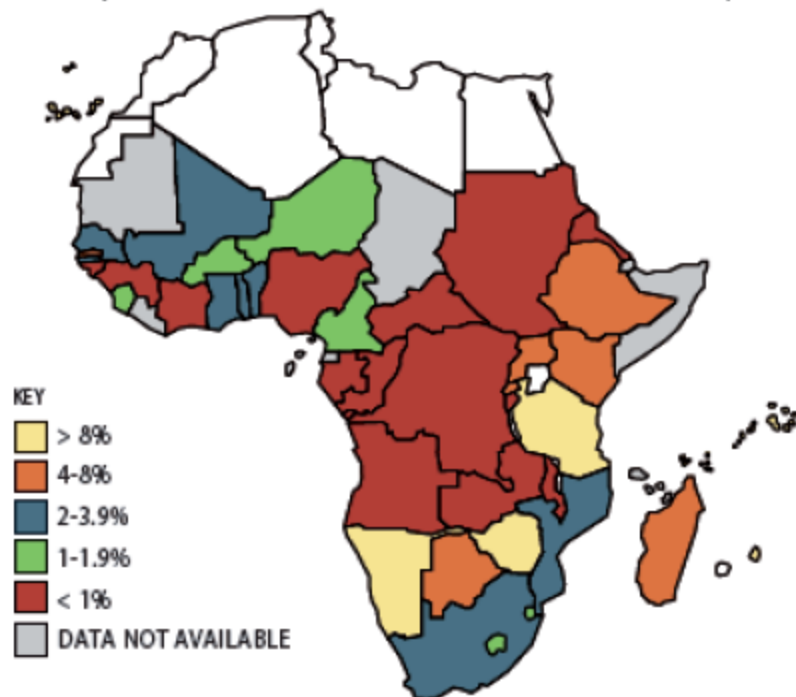

Obr. 9-36: Cestovní ruch v Africe 2010

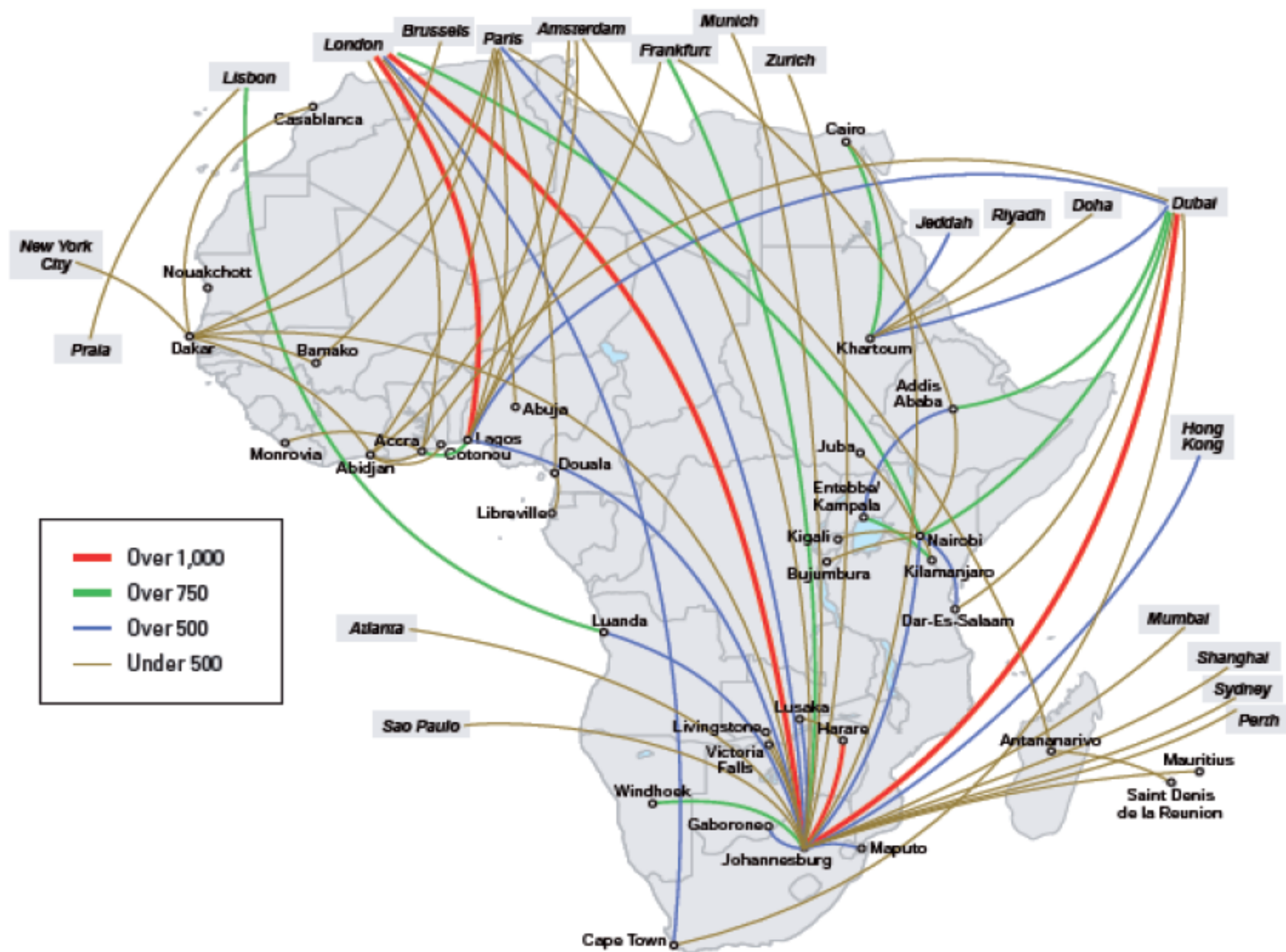
a) Hlavní zdrojové země pro Afriku

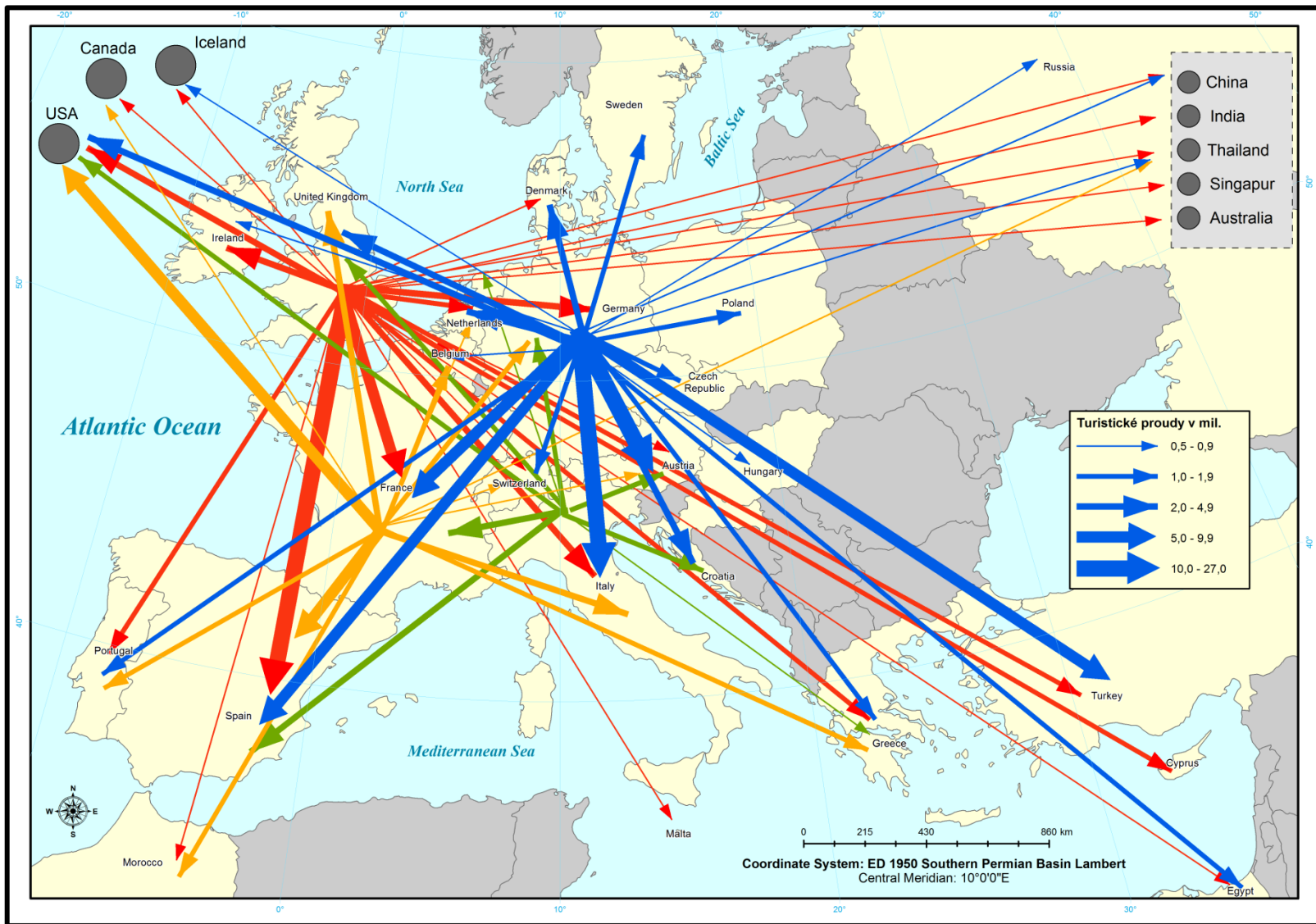
b) Podíl cestovního ruchu na HDP (v %)

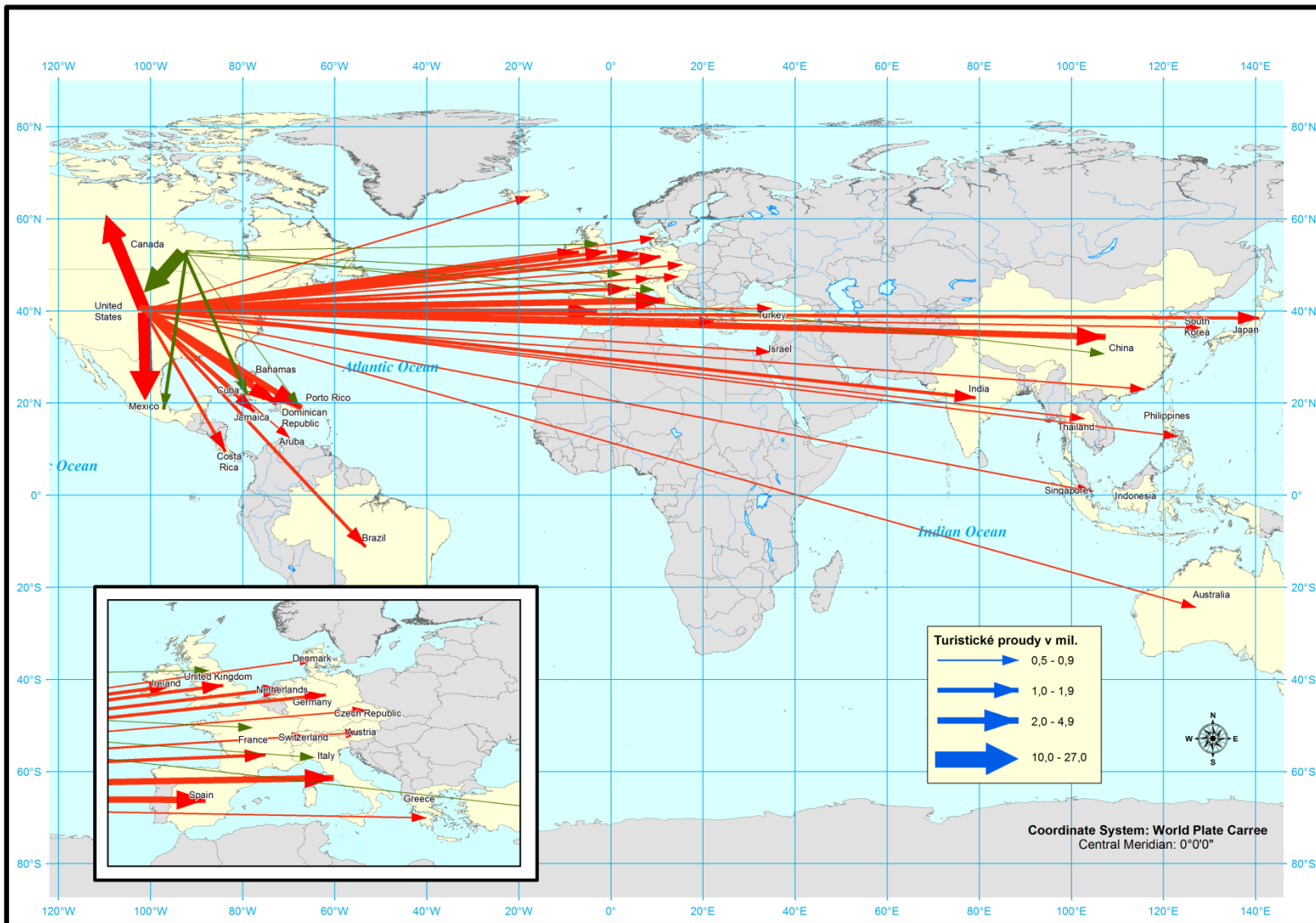
Obr. 9-37: Hlavní dopravní proudy letecké dopravy v Africe a cestovní ruch 2010

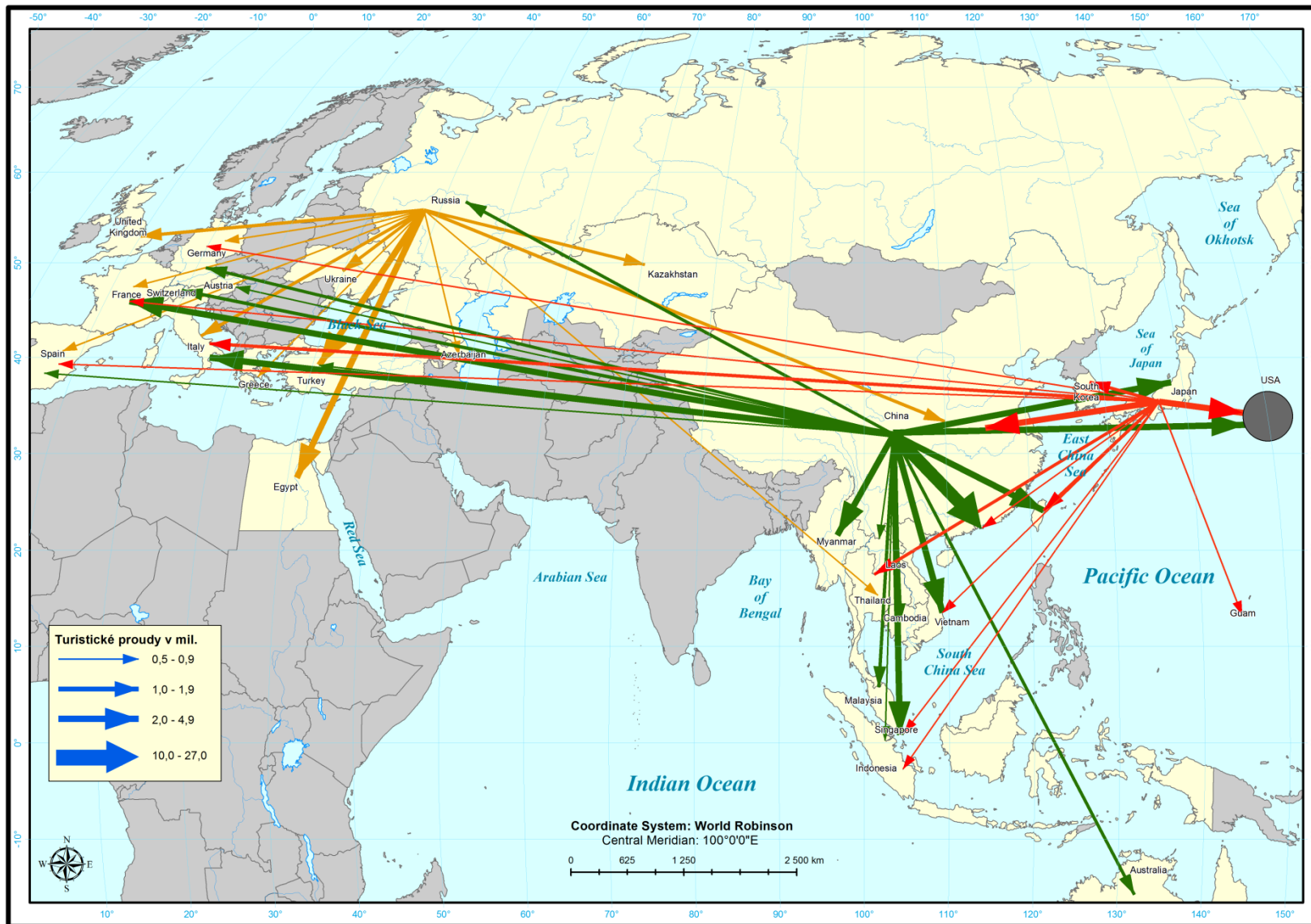
Turistické proudy z Německa, Velké Británie, Francie a Itálie (73 proudů)

Turistické proudy z USA a Kanady (41 proudů)

Turistické proudy z Číny, Japonska a Ruska (49 proudů)

Posvátná hora Kailás v západním Tibetu – 6638 m

Posvátné jezero Titicaca ve výšce 3812 m

Posvátná Mekka

Zed' nářků v Jeruzalémě

Santiago de Compostela

Posvátná hora vzdělání

